

Xocalı soyqırımı – QAN YADDAŞIMIZ!

08 (1210) 24 fevral - 2 mart 2022-ci il

İQTİSADİYYAT

www.iqtisadiyyat.com

Həftəlik iqtisadi, ictimai-siyasi, müstəqil qəzet

Qiyməti razılaşma yolu ilə

Qəzet 1999-cu ildən çıxır

İLHAM ƏLİYEV: “RUSİYA İLƏ AZƏRBAYCANI ÇOXƏSRLİK DOSTLUQ, MEHRİBAN QONŞULUQ TELLƏRİ BAĞLAYIR. BU ƏLAQƏLƏR BU GÜN KEYFİYYƏTCƏ YENİ SƏVİYYƏYƏ ÇATIB”

Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinin dəvəti ilə Rusiyada rəsmi səfərdə olan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin fevralın 22-də Rusiya dövlətinin başçısı ilə təkbətək görüşü olub.

Görüşdə Rusiya və Azərbaycan arasında ikitərəfli münasibətlərimiz müzakirə olunub. Ölkələrimiz arasında diplomatik, o cümlədən ticari-iqtisadi əlaqələrin durmadan inkişaf etdiyi vurğulanıb. Rusiya Prezidenti Vladimir Putin dünən Rusiyanın Donbasın iki xalq respublikasının suverenliyinin tanınması haqda qərar qəbul etdiyini bildirib. O, həmçinin Rusiyanın imperiya sərhədləri daxilində imperiyamı bərpa etməyə hazırlaşması mövzusunda spekulasiyaların əsla həqiqətə uyğun olmadığını da vurğulayıb. **O deyib:** “Sovet İttifaqı dağılandıqdan sonra Rusiya bütün yeni geosiyasi realitələri etiraf etdi və Sizin də bildiyiniz kimi, postsovet məkanında yaranmış bütün ölkələrlə, müstəqil dövlətlərlə bizim qarşılıqlı əlaqələrimizin möhkəmləndirilməsi üzərində fəal iş aparır. Həftə məsələn, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin

tənzimlənməsi kimi kəskin, çox kəskin vəziyyətlərdə də biz həmişə çox səliqəli hərəkət etmişik, bu prosedura cəlb edilmiş

bütün dövlətlərin maraqlarını nəzərə alaraq və həmişə qarşılıqlı məqbul həllərə nail olmağa çalışmışıq.

Təəssüf ki, Ukraynada dövlət çevrilişindən sonra biz Ukrayna ilə qarşılıqlı əlaqələrin bu səviyyəsini və keyfiyyətini

ni görmürük, əvvəlki səviyyə yox olub. Vurğulamaq istəyirəm, məhz dövlət çevrilişindən və bu çevriliş edənlər tərəfindən hakimiyyətin qanunsuz ələ keçirilməsindən sonra. Bildiyiniz kimi, biz beynəlxalq terrorizmin xarici təəcüzü ilə əlaqədar Qazaxıstan rəhbərliyinin xahişi ilə Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatı çərçivəsində Qazaxıstanı dəstəklədik. Bu problem aradan qalxan kimi Qazaxıstan rəhbərliyinin xahişi ilə biz Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının kontingenti çərçivəsində özümüzün bütün silahlı qüvvələrimizi oradan çıxardıq və bütün istiqamətlər üzrə Qazaxıstan ilə əməkdaşlığı davam etdiririk. Şübhəsiz, bu iş həm Rusiyanın, həm də Qazaxıstanın xeyrinədir və Qazaxıstanın suverenliyini möhkəmləndirir. Biz bundan sonra da bütün qonşularımızla münasibətdə bu cür hərəkət etmək niyyətindəyik”.

Fevralın 22-də Moskvada “Azərbaycan Respublikası ilə Rusiya Federasiyası arasında müttəfiqlik qarşılıqlı fəaliyyəti haqqında” Bəyannamə imzalanıb.

“AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI İLƏ RUSİYA FEDERASIYASI ARASINDA MÜTTƏFİQLİK QARŞILIQLI FƏALİYYƏTİ HAQQINDA” BƏYANNAMƏ

Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putin və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, Rusiya-Azərbaycan münasibətlərinin vəziyyəti və inkişaf perspektivlərini hərtərəfli nəzərdən keçirərək, Rusiya və Azərbaycan və iki ölkənin xalqları arasında dostluq və mehriban qonşuluq tarixi ənənələrinə, dərin mədəni və humanitar əlaqələrə arxalanaraq, Rusiya Federasiyası və Azərbaycan Respublikası arasında dostluq, əməkdaşlıq və qarşılıqlı təhlükəsizlik haqqında 3 iyul 1997-ci il tarixli Müqaviləyə, Rusiya Federasiyası və Azərbaycan Respublikası arasında dostluq və strateji tərəfdaşlıq haqqında 3 iyul 2008-ci il tarixli Bəyannaməyə və Rusiya Federasiyasının Prezidenti V.V. Putin və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İ.H.Əliyevin 1 sentyabr 2018-ci il tarixli Birgə Bəyanatına əsaslanaraq, ikitərəfli münasibətləri Rusiya Federasiyasının və Azərbaycan Respublikasının xalqlarının maraqlarına tam şəkildə cavab verəcək, regional və beynəlxalq təhlükəsizliyin və sabitliyin təmin edilməsinə və möhkəmləndirilməsinə töhfə verəcək keyfiyyətə yeni, müttəfiqlik səviyyəsinə qaldırmağa çalışaraq, iki ölkənin siyasi, iqtisadi, müdafiə, mədəni, humanitar, təhsil, sosial sahələrdə, eləcə də səhiyyə, gənclər arasında əməkdaşlıq və idman sahəsində yaxınlaşmasının vacibliyini dərk edərək, iki ölkənin qarşılıqlı hörmət və etimad prinsiplərinə əsaslanan hərtərəfli və bərabərhüquqlu əməkdaşlığının genişləndirilməsinə dönməz sadıqlıqlarını ifadə edərək, Rusiya Federasiyasının və Azərbaycan Respublikasının üzvlərini beynəlxalq və regional təşkilatlarda qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər üzrə qarşılıqlı fəaliyyətin inkişaf etdirilməsi niyyətindən çıxış edərək, Tərəflərin Müstəqil Dövlətlər Birliyi (MDB) məkanında integrasiya proseslərinin inkişaf etdirilməsində maraqlı olduqlarını və müvafiq səylərdə Rusiya Federasiyasının əsas rolunu nəzərə alaraq, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının (BMT) Nizamnaməsinin, Helsinki Yekun Aktının və Avropada Təhlükəsizlik

və Əməkdaşlıq Təşkilatının (ATƏT) konsensusla qəbul edilən digər sənədlərinin məqsəd və prinsiplərinə, beynəlxalq hüququn ümumtəntənə prinsipi və normalarına riayət edərək, beynəlxalq hüquq əsasında çoxqütblü dünyanın formalaşdırılmasının və beynəlxalq sülhün və təhlükəsizliyin qorunub saxlanması üçün BMT-nin mərkəzi rolunun vacibliyini qeyd edərək, aşağıdakıları bəyan edirlər: 1. Rusiya Federasiyası və Azərbaycan Respublikası öz münasibətlərini müttəfiqlik qarşılıqlı fəaliyyəti, iki ölkənin müstəqilliyinə, dövlət suverenliyinə, ərazi bütövlüyünə və dövlət sərhədlərinin toxunulmazlığına qarşılıqlı hörmət, eləcə də bir-birinin daxili işlərinə qarışmamaq, hüquq bərabərliyi və qarşılıqlı fayda, mübahisələrin dinc yolla həlli və güc tətbiq etməmək və ya güclə hədələməmək prinsiplərinə sadıqlıq əsasında qururlar. 2. Rusiya Federasiyası və Azərbaycan Respublikası öz milli maraqlarının müdafiəsinə yönəlməmiş müstəqil xarici siyasət yürüdürlər. 3. Rusiya Federasiyası və Azərbaycan Respublikası həm global, həm də regional miqyasda sülhün möhkəmləndirilməsi, sabitliyin və təhlükəsizliyin artırılması məqsədilə qarşılıqlı fəaliyyət göstərirlər. Tərəflər münaqişələrin qarşısının alınması və nizamlanmasında və regional və global təhlükəsizlik və sabitlik problemlərinin həllində BMT-nin və BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının mərkəzi rolunun daha da gücləndirilməsinə, ATƏT-in konsensusla qəbul edilmiş sənədlərində təsbit edilmiş məqsəd və prinsiplərin reallaşdırılmasına xüsusi önəm verirlər. 4. Rusiya Federasiyası və Azərbaycan Respublikası aktual beynəlxalq problemlər üzrə eyni və ya yaxın mövqelər tutmaqla, o cümlədən ikitərəfli səviyyədə də daxil olmaqla, konstruktiv əməkdaşlığı dərinləşdirirlər, eləcə də qarşılıqlı maraq kəsb edən məsələlər üzrə BMT, ATƏT, MDB, digər beynəlxalq təşkilat və forumlar çərçivəsində qarşılıqlı fəaliyyət göstərirlər. 5. Tərəflər Qafqaz və Xəzər regionlarında sabitlik və təhlükəsizliyin təmin edilməsi məqsədilə xarici siyasət fəaliyyəti sahəsində qarşılıqlı fəaliyyət göstərirlər. 6. Rusiya Federasiyası və Azərbaycan Respublikası Tərəflərdən birinin fikrincə sül-

hə təhlükə yarada bilən, sülhü pozan və ya Tərəflərdən birinin təhlükəsizlik maraqlarına təsir edən vəziyyət yarandığı, eləcə də bu cür vəziyyətin yaranması təhdidi olduğu təqdirdə onun nizamlanması məqsədilə təxirəsalınmaz məsləhətləşmələr aparılmasına hazırlıqlarını ifadə edirlər. 7. Rusiya Federasiyası və Azərbaycan Respublikası Tərəflərdən birinin fikrincə iki dövlətin strateji tərəfdaşlığına və müttəfiqlik münasibətlərinə xələl gətirən hər hansı hərəkətlərdən çəkinirlər. Bu məqsədlə onlar iki ölkənin Xarici İşlər nazirlikləri xətti ilə daimi fəaliyyət göstərən məsləhətləşmələr mexanizmini yaradırlar. 8. Azərbaycan tərəfi 2020-ci ilin noyabr ayında regionda atəşin və bütün hərbi əməliyyatların tam dayandırılmasında Rusiya Federasiyasının vasitəçilik rolunu yüksək qiymətləndirir. 9. Rusiya Federasiyası və Azərbaycan Respublikası regionda sabitlik və təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsi, bütün iqtisadi və nəqliyyat əlaqələrinin bərpası və Azərbaycan Respublikası ilə Ermənistan Respublikası arasında münasibətlərin normalaşdırılması üçün əsas kimi çıxış etmiş Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ermənistan Respublikasının baş naziri və Rusiya Federasiyasının Prezidentinin 9/10 noyabr 2020-ci il tarixli, 11 yanvar 2021-ci il tarixli və 26 noyabr 2021-ci il tarixli bəyanatlarının müddəalarının həyata keçirilməsi üzrə saylara bundan sonra da hər cür dəstək verəcəklər. 10. Tərəflər yuxarıda qeyd olunan bəyanatların müddəalarından irəli gələn məsələlərin həllində qarşılıqlı fəaliyyət göstərəcək və region dövlətləri arasında uzunmüddətli sülhün yaradılması üzrə regional və beynəlxalq səviyyələrdə sıx əməkdaşlıq edəcəklər. 11. Rusiya Federasiyası və Azərbaycan Respublikası öz ərazilərində təşkilatların və şəxslərin digər Tərəfin dövlət suverenliyinə, müstəqilliyinə və ərazi bütövlüyünə qarşı yönəlməmiş fəaliyyətinin qarşısını qətiyyətli surətdə alırlar. 12. Tərəflər milli maraqlara cavab verən və üçüncü ölkələrə qarşı yönəlməyən ikitərəfli hərbi-siyasi əməkdaşlığı inkişaf etdirirlər. 13. Tərəflər Rusiya Federasiyasının və Azərbaycan Respublikasının silahlı qüvvələri arasında əməliyyat və döyüş hazırlığı üzrə birgə

tədbirlərin keçirilməsi də daxil olmaqla qarşılıqlı əməkdaşlığı dərinləşdirəcək, eləcə də ikitərəfli hərbi əməkdaşlığın digər istiqamətlərini inkişaf etdirəcəklər. 14. Tərəflər hərbi-texniki əməkdaşlığın yüksək səviyyəsini nəzərə almaqla müasir silah və hərbi texnika ilə təchiz olunma məsələləri, eləcə də bu sahədə qarşılıqlı maraq doğuran digər istiqamətlər üzrə qarşılıqlı fəaliyyət göstərirlər. 15. Tərəflər silahlar və hərbi texnika üçün texniki xidmət, təmir, müasirləşdirmə üzrə xidmət mərkəzlərinin yaradılması, eləcə də hərbi təyinatlı məhsulların müxtəlif növlərinin birgə istehsalının təşkili üzrə saylarını fəallaşdırırlar. 16. Təhlükəsizliyin təmin edilməsi, sülhün və sabitliyin qorunub saxlanması məqsədilə Rusiya Federasiyası və Azərbaycan Respublikası bir-birinə BMT Nizamnaməsi, ayrı-ayrı beynəlxalq müqavilələr əsasında və Tərəflərdən hər birinin beynəlxalq-hüquqi öhdəliklərini nəzərə almaqla hərbi yardım göstərilməsi imkanını nəzərdən keçirə bilirlər. 17. Tərəflər üçüncü dövlətlər vasitəsilə həyata keçirilənlər də daxil olmaqla bir-birinə qarşı yönəlməmiş hər hansı hərəkətlərdən çəkinirlər. 18. Rusiya Federasiyası və Azərbaycan Respublikası beynəlxalq terrorçuluq, ekstremizm və separatçılıq təhdidlərinə, transmilli müntəzək cinayətkarlığa, silahların, narkotik vasitələrin və onların prekursorlarının qanunsuz dövriyyəsinə, insan alveri və informasiya-kommunikasiya texnologiyaları sahəsində cinayətlərə, eləcə də digər yeni təhlükəsizlik çağırışlarına qarşı mübarizədə və onların neytrallaşdırılmasında saylarını birləşdirirlər. Bu kontekstdə Tərəflər məlumat mübadilə edir və qeyd edilən hüquqazidd fəaliyyətlərin maliyyələşdirilməsi məqsədilə 1 sentyabr 2018-ci ildə imzalanmış Rusiya-Azərbaycan əməkdaşlığının başlıca istiqamətlərinin inkişafı üzrə Fəaliyyət Planının realizə edilməsinə, ikitərəfli və çoxtərəfli beynəlxalq müqavilələrdən irəli gələn öhdəliklərinə uyğun olaraq əmtəə və xidmətlərin sərbəst hərəkəti üçün əlverişli şəraitin yaradılmasına, eləcə də regional iqtisadi əməkdaşlığın irəliləndirilməsinə yardım göstərəcəklər. 24. Rusiya Federasiyası və Azərbaycan Respublikası qarşılıqlı faydalı ticarət-iqtisadi, sərmayə və elmi-texniki əməkdaşlığı dərinləşdirmək, istehsal və elmi əməkdaşlığı, hər növ milliyyət formaları təsərrüfat subyektləri arasında birbaşa əlaqələri keyfiyyətə yeni səviyyəyə qaldırmaq niyyətindədirlər. 25. Rusiya Federasiyası və Azərbaycan Respublikası digər Tərəfin maraqlarına birbaşa və ya dolaylı zərər vuran hər hansı iqtisadi fəaliyyətlərin həyata keçirilməsindən çəkinəcəklər. 26. Tərəflər milli qanunvericilikləri çərçiv-

lərinə hörmət edilməsi üçün etibarlı hüquqi əsas kimi nəzərdən keçirirlər. 20. Tərəflər Xəzər regionunda əməkdaşlığın inkişafı, Xəzər dənizində sahiləni dövlətlərin suverenliyinin, suveren və müstəsna hüquqlarının realizəsi, eləcə də onların yurisdiksiyalarının həyata keçirilməsi üçün Xəzər dənizinin hüquqi statusu haqqında Konvensiyada nəzərdə tutulmuş bütün fəaliyyət prinsiplərinin vacibliyini təsdiq edirlər. 21. Rusiya Federasiyası və Azərbaycan Respublikası beynəlxalq öhdəliklərinə və milli qanunvericiliklərinə uyğun olaraq bir Tərəfin fiziki və hüquqi şəxslərinin qanuni haqq və maraqlarının digər Tərəfin ərazisində təmin edilməsi üzrə səmərəli tədbirlər həyata keçirirlər. 22. Tərəflər iki ölkənin ticarət-iqtisadi əlaqələrinin davamlı artımının təmin edilməsi üçün vacib əhəmiyyətli olan Rusiya Federasiyası və Azərbaycan Respublikası arasında iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Hökumətlərarası Komissiyanın işinə hərtərəfli yardım etməyə davam edəcəklər. 23. Tərəflər davamlı inkişafa və hər iki dövlətin iqtisadi potensialından səmərəli istifadəyə böyük əhəmiyyət verərək iqtisadi islahatların həyata keçirilməsində qarşılıqlı fəaliyyət göstərəcək, iki ölkə arasında iqtisadi qarşılıqlı fəaliyyətin dərinləşdirilməsi məqsədilə 1 sentyabr 2018-ci ildə imzalanmış Rusiya-Azərbaycan əməkdaşlığının başlıca istiqamətlərinin inkişafı üzrə Fəaliyyət Planının realizə edilməsinə, ikitərəfli və çoxtərəfli beynəlxalq müqavilələrdən irəli gələn öhdəliklərinə uyğun olaraq əmtəə və xidmətlərin sərbəst hərəkəti üçün əlverişli şəraitin yaradılmasına, eləcə də regional iqtisadi əməkdaşlığın irəliləndirilməsinə yardım göstərəcəklər. 24. Rusiya Federasiyası və Azərbaycan Respublikası qarşılıqlı faydalı ticarət-iqtisadi, sərmayə və elmi-texniki əməkdaşlığı dərinləşdirmək, istehsal və elmi əməkdaşlığı, hər növ milliyyət formaları təsərrüfat subyektləri arasında birbaşa əlaqələri keyfiyyətə yeni səviyyəyə qaldırmaq niyyətindədirlər. 25. Rusiya Federasiyası və Azərbaycan Respublikası digər Tərəfin maraqlarına birbaşa və ya dolaylı zərər vuran hər hansı iqtisadi fəaliyyətlərin həyata keçirilməsindən çəkinəcəklər. 26. Tərəflər milli qanunvericilikləri çərçiv-

vəsində metallurqiya, neft-qaz və ağır maşınqayırma, aviasiya, avtomobil, kimya, əczaçılıq və yüngül sənaye, kənd təsərrüfatı, yol-tikinti və qida maşınqayırması müəssisələri arasında iqtisadi əlaqələrin daha da inkişaf etdirilməsinə imkan yaradacaqlar.

27. Rusiya Federasiyası və Azərbaycan Respublikası milli qanunvericilikləri və kredit-pul siyasətləri çərçivəsində kredit-bank təşkilatlarının fəaliyyətinə, maliyyə institutlarının əməkdaşlığının inkişaf etdirilməsinə, maliyyə-sənaye qrupları, istehsal və digər təşkilatı-təsərrüfat strukturları da daxil olmaqla birgə müəssisələrin yaradılmasına yardım göstərməyə hazırlıqlarını ifadə edirlər.

28. Tərəflər qarşılıqlı hesablaşmalarda milli valyutalardan istifadəyə, bank kartlarına birgə xidmət daxil olmaqla ödəniş sistemlərinin qarşılıqlı uyğunluğuna, eləcə də iki ölkənin bankları arasında birbaşa müxbir münasibətlərin inkişaf etdirilməsinə imkan yaradacaqlar.

29. Tərəflər intellektual nəqliyyat sistemləri texnologiyalarından istifadə etməklə tranzit-nəqliyyat qarşılıqlı fəaliyyətinin potensialını ardıcıl inkişafını, "Şimal-Cənub" beynəlxalq nəqliyyat dəhlizinin davamlı və tammiqyaslı fəaliyyəti üçün texniki və iqtisadi şəraitin təmin edilməsini hədəfə almışlar.

30. Tərəflər onların ərazilərindən keçən beynəlxalq nəqliyyat dəhlizlərinin təhlükəsizliyinin və fasiləsiz fəaliyyətinin təmin edilməsi məsələlərinin həllində bir-birinin səylərini dəstəkləyəcək və bir-birinə milli qanunvericilik və ikitərəfli razılaşmalar çərçivəsində tranzit daşımalara üçün əlverişli şərait yaradacaqlar.

31. Rusiya Federasiyası və Azərbaycan Respublikası bərabərhüquqlu və qarşılıqlı faydalı əsasda beynəlxalq enerji əməkdaşlığının stimullaşdırılması və global enerji təhlükəsizliyinin möhkəmləndirilməsi məqsədilə sıx qarşılıqlı fəaliyyət həyata keçirərək yanacaq-energetika sahəsində, o cümlədən səmərəli infrastruktur layihələrinin cəlb edilməsi də daxil olmaqla neft-qaz yataqlarının kəşfiyyatı və emalı, enerji resurslarının nəqli sahəsində, eləcə də alternativ və bərpaolunan enerji mənbələri və enerji səmərəliliyi sahəsində əməkdaşlığı dərinləşdirmək niyyətindədirlər.

32. Tərəflər atom enerjisindən dinc məqsədlərlə istifadə sahəsində qarşılıqlı faydalı

əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi imkanlarını nəzərdən keçirəcəklər.

33. Rusiya Federasiyası və Azərbaycan Respublikası informasiya-kommunikasiya texnologiyaları sahəsində birgə layihələrin inkişafını, yüksəkkeyfiyyətli şəbəkə trafikinin mübadiləsi üçün səmərəli şəraitin yaradılması da daxil olmaqla Rusiya və Azərbaycanın telekommunikasiya operatorları arasında birbaşa əlaqə kanallarının təşkilini təşviq edəcəklər.

34. Tərəflər beynəlxalq informasiya təhlükəsizliyi, kütləvi kommunikasiya vasitələri, publik və ictimai diplomatiya ilə əlaqədar məsələlərin geniş dairəsi üzrə iki ölkənin müvafiq strukturları və təşkilatları arasında sahəvi məsləhətləşmələrin keçirilməsi vasitəsilə də daxil olmaqla əməkdaşlığın qurulmasına yardım edəcəklər.

35. Tərəflər aqrar-sənaye kompleksi sahəsində, o cümlədən kənd təsərrüfatı məhsulları ilə təchiz etmə, kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalının, emalının və saxlanması üçün texnologiyalarından istifadə məsələləri, eləcə də fitosanitar normalara əməl etmə üzrə əlaqələrin inkişafına və təcrübə mübadiləsinə yardım edəcəklər.

36. Rusiya Federasiyası və Azərbaycan Res-

publikası müxtəlif beynəlxalq iqtisadi, maliyyə və digər təşkilat və institutlar çərçivəsində bir-birinə onlarda iştirakda və ya bir Tərəfin marağı olduğu təqdirdə onun digər Tərəfin üzvü olduğu beynəlxalq təşkilatlara üzv olmasında dəstək verməklə qarşılıqlı fəaliyyət göstərirlər.

37. Tərəflər səhiyyə sahəsində, infeksiya xəstəliklərə qarşı mübarizə də daxil olmaqla əhalinin sanitariya-epidemioloji rifahının təmin edilməsi sahəsində birgə layihələrin həyata keçirilməsində əməkdaşlığı inkişaf etdirəcəklər, həmçinin bioloji təhlükəsizlik sahəsində əməkdaşlığın qurulması imkanlarını öyrənəcəklər.

38. Rusiya Federasiyası və Azərbaycan Respublikası parlamentlərarası əməkdaşlığı möhkəmləndirmək niyyətindədirlər.

39. Tərəflər səmərəli qarşılıqlı fəaliyyət, ticarət, təsərrüfat, mədəni və humanitar əlaqələrin möhkəmləndirilməsi üçün əlverişli şərait yaratmaq məqsədilə Rusiya Federasiyasının regionları və Azərbaycan Respublikası arasında əməkdaşlığın inkişafına yardım edəcəklər.

40. Tərəflər milli qanunvericiliklərinə uyğun olaraq iki ölkənin xalqlarının mənəvi və mədəni yaxınlığının saxlanmasına hərtərəfli yardım etmək, Tərəflərin ərazilərində yaşa-

yan milli azlıqların tarixi, mədəni və dini irsinin, eləcə də etnik, dil və mədəni özünamə-susluqlarının qorunması, saxlanması və inkişafını təmin etmək, onların nümayəndələrinin ictimai-siyasi, mədəni və sosial-iqtisadi həyatda fəal iştirakına şərait yaratmaq niyyətindədirlər. Bununla əlaqədar olaraq, Tərəflər milli qanunvericilik çərçivəsində Rusiya Federasiyasının və Azərbaycan Respublikasının iqtisadi, mədəni və humanitar əlaqələrin genişlənməsinə töhfə verəcək diaspor təşkilatlarının fəaliyyətlərinin təşviqi üçün addımlar atacaqlar.

41. Rusiya Federasiyası və Azərbaycan Respublikası mədəniyyət və incəsənət, təhsil, elm, turizm və idman sahələrində qarşılıqlı əlaqələri dərinləşdirməyə, ictimai və gənclər təşkilatları, tədris təşkilatları və təhsil müəssisələri, innovasiya mərkəzləri, kütləvi informasiya vasitələri arasında hamı ikitərəfli, həm də çoxtərəfli formatlarda əlaqələrin qurulmasına yardım etməyə davam edəcəklər.

42. Tərəflərdən hər biri öz ərazisində digər Tərəfin humanitar, elmi-texniki, mədəni və informasiya əlaqələrinin inkişafına yönəlmiş, o cümlədən də ikitərəfli sazişlər əsasında və milli qanunvericilik çərçivəsində informasi-

ya-mədəniyyət mərkəzləri vasitəsilə fəaliyyətini dəstəkləyəcəkdir.

43. Tərəflər konsert-qastrol fəaliyyəti, kitabxana və muzey işi, kinematografiya və mədəniyyət üzrə təhsil sahəsində əməkdaşlığın dərinləşdirilməsini, eləcə də irimiqyaslı mədəni maarifləndirmə tədbirlərinin keçirilməsinə təşviq edəcəklər.

Bu Bəyannamə Moskva şəhərində 22 fevral 2022-ci ildə hər biri rus və Azərbaycan dillərində olmaqla iki əsl nüsxədə imzalanmışdır, hər iki mətn bərabər autentikdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev

Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putin

Fevralın 22-də Moskvada Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putin mətbuata bəyanatlarla çıxış ediblər.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevralın 22-də Moskvada Rusiya Nazirlər Kabinetinin Əlaqələndirmə Mərkəzi ilə tanış olub.

Prezident İlham Əliyev ilə Rusiya Federasiyası Hökumətinin sədri Mixail Mişustin arasında görüş olub. Görüşdə həmin gün imzalanan Müttəfiqlik qarşılıqlı fəaliyyəti haqqında Bəyannamə müzakirə olunub. Rusiya-Azərbaycan münasibətlərinin zamanın sınağından çıxdığını qeyd edən İlham Əliyev deyib: **“Əlbəttə, biz diplomatik münasibətlər yaradılmasından bəri əlaqələri inkişaf etdiririk, lakin, əlbəttə, əvvəlki nəşillər tərəfindən qoyulmuş təməl olmasaydı, yəqin ki, biz bu uğurları qazana bilməzdik. Bu gün imzalanmış Müttəfiqlik qarşılıqlı fəaliyyəti haqqında Bəyannamə bizim hüquq-müqavilə baza portfelində xüsusi sənəddir. Əminəm ki, bu sənəd ölkələrimiz arasında dostluq, mehriban qonşuluq və bu gündən etibarən müttəfiqlik münasibətlərinin möhkəmlənməsi işinə xidmət edəcək”**.

Azərbaycan Respublikası İqtisadi Şurasının növbəti iclası keçirilib

Fevralın 17-18-də Baş Nazir Əli Əsədovun sədrliyi ilə Azərbaycan Respublikası İqtisadi Şurasının növbəti iclası keçirilib.

Nazirlər Kabinetinin mətbuat xidmətindən bildirilib ki, iclasda antiinflasiya tədbirlərinin gücləndirilməsi, ərzaq təhlükəsizliyi və ixrac üzrə aqrar sahənin inkişaf hədəfləri, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq sərəncamlarından irəli gələrək “2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası”nın dövlət büdcəsinin vəsaitləri hesabına maliyyələşdi-

rməsi və büdcə qaydasının parametrlərinin müəyyən edilməsi barədə məsələlər geniş müzakirə olunub. İclasda İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarovun, Maliyyə naziri Samir Şərifovun, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi naziri Sahil Babayevin, Mərkəzi Bankın sədri Elman Rüstəmovun, Kənd Təsərrüfatı naziri İnam Kərimovun, Dövlət Gömrük Komitəsinin sədri Səfər Mehdiyevin, həmçinin digər dövlət komitələri və qurumlarının rəhbərlərinin məruzələri dinlənilib, müvafiq tapşırıqlar verilib.

Azərbaycan-Rusiya sərhədində avtonəqliyyat vasitələrinin sıxlığının aradan qaldırılması məsələsi müzakirə edilib

Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsi sədrinin birinci müavini, gömrük xidməti general-leytenantı İsmayıl Hüseynovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti fevralın 21-də Rusiya Federasiyasının Dağıstan Respublikasında rəsmi səfərdə olub.

Dövlət Gömrük Komitəsinin Mətbuat və İctimaiyyətlə Əlaqələr İdarəsindən bildirilib ki, səfər Azərbaycan-Rusiya sərhədində, Samur-Yaraq-Qazmalar gömrük-sərhəd buraxılış məntəqəsində yaranmış avtonəqliyyat vasitələrinin sıxlığının aradan qaldırılması məsələsinin müzakirə edilməsi məqsədilə həyata keçirilib.

Nümayəndə heyəti səfər çərçivəsində Yaraq-Qazmalar gömrük-sərhəd buraxılış məntəqəsini ziyarət edib, burada aparılan təmir-tikinti işlərinin gedişi ilə tanış olub. Bununla yanaşı, Azərbaycan-Rusiya sərhədində yerləşən “Novo-Filya” gömrük-sərhəd buraxılış məntəqəsi də ziyarət edilib, buradan dolu yük maşınlarının Azərbaycan-Rusiyaya buraxılması imkanları dəyərləndirilib.

Səfər zamanı Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsi və Dövlət Sərhəd Xidmətinin, eləcə də Rusiyanın Federal Gömrük Xid-

məti, Federal Dövlət Xəzinə İdarəsinin dövlət müəssisəsi “Rosgranstroy” və Federal Təhlükəsizlik Xidmətinin Sərhəd İdarəsi əməkdaşlarının iştirakı ilə ikitərəfli görüş keçirilib.

Görüşdə Rusiya tərəfi Yaraq-Qazmalar gömrük-sərhəd buraxılış məntəqəsində yaranmış avtonəqliyyat vasitələrinin sıxlığının məntəqədə aparılan təmir-tikinti işlərindən qaynaqlandığını və müvəqqəti xarakter daşdığını bildirib. Bununla yanaşı, təmir-tikinti işlərinin vaxtında yekunlaşdırılması, mövcud şərait nəzərə alınmaqla məntəqənin buraxılış qabiliyyətinin mümkün qədər maksimum həddə saxlanması və əlavə zəruri tədbirlərin görülməsi üçün müvafiq qurumların səlahiyyətli nümayəndələrinin iştirakı ilə məsləhətləşmələrin aparılacağı qeyd edilib.

Çin şirkətləri ölkəmizdə yaradılmış əlverişli işgüzar mühitdən yararlanmağa dəvət olunub

İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov Çinin BYD şirkətinin Avropa üzrə icraçı direktoru İsbrand Ho ilə görüşüb. Nazirliyin mətbuat xidmətindən bildirilib ki, nazir Azərbaycanın Çinlə əlaqələrə böyük önəm verdiyini və əməkdaşlığın genişləndirilməsində maraqlı olduğunu bildirib. Görüşdə ölkəmizin iqtisadi prioritetləri, ekoloji baxımdan əlverişli olan “yaşıl” texnologiyaların tətbiqi, ekoloji təmiz nəqliyyat vasitələrindən istifadə edilməsi sahəsində həyata keçirilən tədbirlər barədə məlumat verilib, bu sahədə

tərəfdaşlıq perspektivləri vurğulanıb, Çin şirkətləri ölkəmizdə yaradılmış əlverişli işgüzar mühitdən yararlanmağa dəvət olunub.

BYD şirkətinin Avropa üzrə icraçı direktoru İsbrand Ho təmsil etdiyi şirkətin fəaliyyət istiqamətləri barədə danışıb, tərəfdaşlıq potensialı barədə fikirlərini bölüşüb. Görüşdə Azərbaycanda elektrikli işləyən avtobuslar, hibrid və tam elektrikli avtomobillərin yığılması müəssisəsinin yaradılması məsələləri müzakirə olunub.

24 fevral - 2 mart 2022-ci il

Kiçik və orta sahibkarlığın inkişafı üçün əlverişli şərait yaradılır

Azərbaycanda sahibkarlığın inkişafı, biznes mühitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində atılan addımlar, aparılan islahatlar və dövlət dəstəyi tədbirləri nəticəsində özəl sektor iqtisadiyyatın aparıcı qüvvəsinə çevrilib. Belə hesab edilir ki, qarşıdakı onillikdə dünyada hər 10 iş yerindən 7-si kiçik və orta sahibkarlar tərəfindən yaradılacaq. Ölkə üzrə sahibkarlıq subyektlərinin 99 faizinin KOB subyektləri olması kiçik və orta sahibkarlığın böyük potensiala malik olduğunu göstərir. KOB-ların ölkə iqtisadiyyatında rolunun və çəkisinin artırılması davamlı iqtisadi artımın təmin edilməsi baxımından prioritet istiqamətlərdəndir. Prezident İlham Əliyevin sistemli islahatları nəticəsində xüsusilə son illərdə kiçik və orta sahibkarlığın maliyyə dəyənəkliliyinin artırılması, aşağı faizli kreditlərə çıxış imkanlarının genişləndirilməsi, güzəştli kreditlər verilməsi, eləcə də kiçik və orta biznesin inkişafının qanunverici bazasının möhkəmləndirilməsi, müxtəlif iqtisadi xidmətlərin «bir pəncərələr» vasitəsilə həyata keçirilməsi, sahibkarlıq fəaliyyəti üçün lisenziyaların azaldılması, icazələrin asanlaşdırılması istiqamətində xeyli işlər görüldü. Bütün bunların hər birinin əsasında dövlət başçısının tapşırıqları, müəyyən etdiyi vəzifələr, iqtisadi siyasət dayanır. **Bu sahədə görülən işlər olduqca təqdirəlayiqdir. Bütün bunlarla yanaşı, kiçik və orta biznesin inkişafının stimullaşdırılmasına, iş adamlarının biznes layihələrinin həyata keçirilməsinə dəstək məqsədilə təkmil və çevik dövlət dəstəyi mexanizminin yaradılmasına əhəmiyyət vardır.** Məsələn, təcrübə göstərir ki, bəzən iş adamlarının daxili bazarı araşdırma dan iş qurması son dən istənilən nəticəni vermir. O cümlədən, sahibkarların öz hüquqlarını, ölkə qanunvericiliyinin tələblərini, vergi inzibatchılığını bilməmələri də müəyyən neqativ hallara səbəb olan amillərdir. Əlbəttə, bürokratik əngəllərin mövcudluğunu da inkar etmək olmaz. Hazırda Azərbaycanda kiçik və orta biznesin ölkə iqtisadiyyatında payı yüksəkdir. Lakin başqa bir realıq ondan ibarətdir ki, kiçik və orta sahibkarlığın potensialından tam istifadə olunmur. Bunun da əsas səbəblərindən biri əvvəldə qeyd etdiyim problemlərin müxtəlif səviyyələrdə özünü göstərməsidir. Agentlik fəaliyyətinin bütün mərhələlərində mövcud dövlət dəstəyi mexanizmləri və göstərdiyi xidmətlər çərçivəsində kiçik və orta biznes subyektlərinə dəyərli yardım kimi dövlət qurumları ilə KOB subyektləri arasında körpü rolunu oynayır. Agentliyin qarşısına qoyulmuş

əsas vəzifələrin bir istiqamətini motivasiya tədbirləri təşkil edir. KOBİA kiçik və orta biznes subyektlərinin fəaliyyətini stimullaşdıran mexanizmlər vasitəsilə bunu həyata keçirir. Agentlik səlahiyyətli qurum olaraq dövlət orqanlarında sa-

KOBİA-nın KOB-lara başlıca dəstək mexanizmlərindən olmaqla yanaşı, həm də Agentliyin inzibati ərazi vahidləri üzrə nümayəndələri hesab edilir. “KOB Dostu” şəbəkəsinin fəaliyyətinin digər mühüm istiqaməti KOB-ların hüquq-

Qəbələ, Şamaxı, Quba, Qusar, Xaçmaz, Siyəzən, Masallı, Füzuli, İmişli, Şəmkir, Cəlilabad, Kürdəmir, Şirvan, Göyçay, Sabirabad, Salyan, İsmayilli və Tərtər rayonlarında 7 koordinator və 34 “KOB Dostu” fəaliyyət göstərir.

səviyyəsi ölçülür. Hər iki KOB evində sahibkarlara göstərilən xidmətlərdən məmnunluq səviyyəsi hazırda 98% təşkil edir. Sahibkarlara vahid məkanda dövlət və zəruri biznes xidmətlərinin göstərildiyi KOB evləri tərəfindən təkcə 2021-ci ildə sa-

habelə KOB subyektlərinin qanuni maraqlarının qorunması vəziyyətinin qiymətləndirilməsi məqsədilə Agentlikdə Kiçik və orta biznes maraqlarının müdafiəsi departamenti fəaliyyət göstərir. Departamentin əsas fəaliyyət istiqamətlərindən biri də kiçik və orta biznes subyektlərinin maraqlarının müdafiəsi mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi, sahibkarların fəaliyyətinə dair normativ hüquqi aktların hazırlanmasına və təkmilləşdirilməsinə dair təkliflər vermək, layihələrin hazırlanmasında iştirak etmək, həmçinin sahibkarların fəaliyyəti ilə əlaqədar yaranan biləcək mübahisələri məhkəmədən kənar qaydada mediasiya yolu ilə həll etməkdir. **Həmçinin, departament KOB subyektlərində dövlət nəzarətini həyata keçirən təşkilatlar tərəfindən keçirilən yoxlamalarda qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qayda və hallarda müşahidəçi kimi iştirak etmək hüququna malikdir.** Ölkəmizin hər bir bölgəsinə, ictimai həyatın müxtəlif sahələrinə yayılaraq, ölkə gənclərinin həyat tərzinə çevrilmiş könüllülər hərəkatı özünün inkişafının yeni mərhələsinə yaşayır. Bu gün ölkədə fəaliyyət göstərən müxtəlif könüllü hərəkatları arasında KOBİA-nın “Kiçik və Orta Biznes Könüllüləri” (“KOB könüllüləri”) xüsusilə seçilir. KOBİA yarandığı gündən etibarən könüllülərlə sıx əməkdaşlıq edir və bu sahədə yaranmış müsbət təcrübəni inkişaf etdirir. İndiyədək isə 360-dan çox gənc KOBİA-da könüllü fəaliyyətinə cəlb olunub. Könüllülük fəaliyyəti müddətində gənclər müvafiq bilik və təcrübə əldə etməklə karyera imkanlarını genişləndirir və uğurla əmək bazasına daxil olurlar. “KOB könüllüsü” olmuş bir sıra gənclər artıq müxtəlif dövlət və özəl müəssisələrdə, o cümlədən KOBİA-da əmək fəaliyyətinə başlayıblar.

KOB klasterlərinin yaradılması da sahibkarlığın inkişafına öz müsbət təsirini göstərəcək

Kiçik və orta biznes klasteri eyni və ya bənzər sektorda, əlaqəli və bir-birini tamamlayıcı fəaliyyət sahələrinin müəyyən coğrafi bölgədə yerləşməsi ilə meydana gələn, ümumi infrastruktur, texnologiya, vahid bazar, işçi qüvvəsi və xidmətləri paylaşaraq qarşılıqlı iqtisadi əlaqələrin qurulması, birgə fəaliyyət imkanlarına malik olan KOB klaster şirkəti və iştirakçılarının əməkdaşlıq modelidir. Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində “KOB klaster şirkəti” və “KOB klasterin iştirakçısı” üçün bir sıra vergi güzəştləri müəyyən olunub. **(davamı 4-cü səhifədə)**

hıbkarların maraqlarını təmsil etmək, sahibkarların rastlaşdıqları problemlərin həllində onlara kömək göstərmək kimi tədbirləri əhatə edir. Təhlillər göstərir ki, biznesin səmərəli təşkili və davamlı inkişafı bir tərəfdən sahibkarlığa dövlət dəstəyi mexanizmlərinin səmərəliliyi ilə müəyyən edilir, digər tərəfdən sahibkarların yaradılmış biznes mühitədə fəaliyyətlərinin düzgün təşkili ilə şərtlənir. KOB-un xarici bazara çıxış imkanlarını genişləndirmək, kiçik və orta sahibkarlığın inkişafı, onların maliyyə mənbələrinə şəffaf mexanizmlər vasitəsilə çıxışına dəstək vermək mühüm istiqamətlərdən biri hesab edilməlidir. Bütün bu vəzifələri yerinə yetirmək üçün KOBİA sahibkarlarla 4 növ təmas platforması vasitəsilə xidmətlər göstərir. Bunlar ərazi (“KOB Dostu” şəbəkəsi və KOB İnkişaf mərkəzləri), sektoral (sahəvi assosiasiyalar və fokus qruplar, “KOB klaster” şirkətləri), bir məkan prinsipi (“KOB evləri”) və elektron vasitə (“e-KOB evi” portalı) platformalarıdır ki, bu mexanizmlərin bir neçəsi artıq KOB-ların xidmətindədir. Hazırda ölkə üzrə formalaşdırılmaqda olan “KOB Dostu” şəbəkəsi Agentliyin sahibkarlara başlıca və effektiv dəstək mexanizmlərindən biridir. Qeyd edək ki, KOBİA-nın regionlardakı fəaliyyəti bu şəbəkə vasitəsilə həyata keçirilir. Onlar sahibkarlıq fəaliyyəti ilə bağlı biznes subyektlərinə yerində operativ dəstək və xidmətlər göstərilir. Bu baxımdan “KOB Dostu” şəbəkəsi

ların müdafiəsi ilə bağlıdır. KOB-ların hüquqlarının müdafiəsi, yaranan biləcək problemlərin həlli dövlət-sahibkar əməkdaşlığı platformasında həyata keçirilir. “KOB Dostu” şəbəkəsinin fəaliyyətinin daha bir mühüm istiqaməti sorğu və monitorinqlərin keçirilməsidir. Sahibkarlarla sıx əlaqədə olan KOB dostları onların inkişaf ehtiyaclarını sorğular vasitəsilə öyrənir. Eyni zamanda, bu şəbəkə vasitəsilə yerlərdə KOB-lara göstərilən xidmətlərin monitorinqi aparılır. Təkcə 2021-ci ildə KOB subyektlərinin ehtiyaclarının, qarşılaşdığı çətinliklərin və təkliflərinin öyrənilməsi üçün Bakı şəhəri və ölkə regionları əhatə olunmaqla 2 mindən çox KOB subyektinin iştirakı ilə 15 sorğu (kommunal xidmətlər, ictimai işə, tikinti və icazə, əkinçilik və bağçılıq, elektrik şəbəkəsinə qoşulma, KOB subyektlərinin fəaliyyətlərində qarşılaşdıqları risklər və onların idarə edilməsi, KOB-ların rəqəmsal texnologiyalardan istifadəsi, xarici ticarət əməliyyatları, təlim və ixtisaslı kadrlar ehtiyaclarının öyrənilməsi, klasterləşmə imkanlarının araşdırılması, korporativ idarəetmənin qiymətləndirilməsi, sahibkarların biznes mühitində məmnunluq səviyyəsinin ölçülməsi istiqamətləri üzrə) keçirilib. **2021-ci ildə Şirvan, Göyçay, Sabirabad, Salyan, İsmayilli, Tərtər və Astara rayonlarında olmaqla 7 “KOB Dostu” fəaliyyətə başlayıb. Hazırda Bakı, Sumqayıt, Gəncə, Mingəçevir, Yevlax, Şəki, Lənkəran şəhərlərində, Abşeron,**

Bu məqsədlə Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin (KOBİA) strukturunda mikro, kiçik və orta sahibkarların bilik və bacarıqlarının artırılması, innovasiyalara çıxışının genişləndirilməsi, müasir çağırışlara uyğun təlimlərin təşkili və praktik məsləhət xidmətlərinin göstərilməsi, biznesin qurulması və inkişafı məsələləri ilə məşğul olan KOB inkişaf mərkəzləri (KOBİM) fəaliyyət göstərir. Mərkəzlərdə həmçinin, innovativ sahibkarlığa, startaplara və ailə biznesinə dəstək göstərilir, qadınlar, əlilliyi olan şəxslər və gənclər arasında sahibkarlığın təşviqi, KOB-ların məlumatlandırılması istiqamətində digər tədbirlər həyata keçirilir. KOB inkişaf mərkəzlərində göstərilən bütün xidmətlər ödənişsizdir. 2021-ci ildə 17 KOBİM fəaliyyətə başlayıb. Bununla da KOBİM-lərin sayı ölkə üzrə 21-ə çatdırılıb. 2021-ci ildə KOBİM-lər tərəfindən ümumilikdə 1600-ə yaxın təlim keçirilib, bu xidmətlərdən 23 minə yaxın KOB subyekti, startap və biznesə başlamaq istəyən şəxslər faydalanıb. KOBİA-nın struktur bölmələrindən biri kiçik və orta biznes evləri (KOB evləri) sayılır. Hazırda Xaçmaz və Yevlax şəhərlərində olmaqla iki KOB evi fəaliyyət göstərir. Gəncə və Bakı şəhərlərində isə KOB evlərinin yaradılması istiqamətində işlər aparılır. KOB evlərində sahibkarlara təqdim olunan xidmətlərdən məmnunluq səviyyəsinin ölçülməsi üçün elektron sistem tətbiq edilir və hər bir xidmət üzrə yerində məmnunluq

hibkarlara ümumilikdə 50 mindən çox “G2B” (dövlət-biznes) və 3 mindən çox “B2B” biznes xidmətləri göstərilir. Kiçik və orta sahibkarlığa dəstəyin vacib formalarından biri sahibkarların işini dövlət qurumları və digər sahibkarlarla əlaqələndirəcək, sahibkarlığın təchizat zənciri sistemini və digər funksiyaları özündə cəmləşdirəcək “E-KOB evi portalı”nın yaradılmasıdır. Portal KOB evlərində kiçik və orta biznes subyektlərinə göstərilən xidmətlərin elektron formada vahid platforma üzərindən göstərilməsi üzrə müraciətlərin təqdim edilməsini, qəbulunu, emalını, cavablandırılmasını, uçotunun aparılmasını, istifadəçilərin və iştirakçıların əlaqələndirilməsini və portaldan sərbəst istifadəsini, ona inteqrasiya olunmuş informasiya sistemlərindən məlumatların əldə edilməsini, eyni zamanda KOB evlərində, eləcə də qurumlar tərəfindən sahibkarlıq subyektlərinə fərqli zamanlarda və fərqli məkanlarda yerinə yetirilməsi planlaşdırılan bütün xidmətlərin göstərilməsini “e-KOB evi” üzərindən təmin edəcək. Razılıq hissi ilə qeyd edilməlidir ki, Agentlik sahibkarlığın inkişafına mane olan daha bir səbəbin əhəmiyyətli dərəcədə yumşaldılması üçün ciddi addım atdı. Belə ki, sahibkarların şikayətlərini qəbul etmək, araşdırmaq, çevik həlli ilə bağlı müvafiq tədbirlər görmək,

(əvvəli 3-cü səhifədə)

Belə ki, KOB klaster şirkəti 7 il müddətinə mənfəət, torpaq və əmlak vergisindən, texnikanın, texnoloji avadanlıqların və qurğuların idxalı üçün ÖDV-dən azaddır.

KOB klasterin iştirakçısı isə 7 il müddətində əldə etdiyi mənfəətin kapital xarakterli xərclərinin çəkilməsinə yönəldilən hissəsinin gəlir vergisindən azad olunur.

KOBİA tərəfindən gəlir və ya mənfəət əldə etmək məqsədilə istehsal olunan, innovativ təşəbbüsə əsaslanan, rəqabətqabiliyyətli, eləcə də digər startap məhsulu (xidməti) ilə eynilik təşkil etməyən məhsul (xidmət) istehsalı üçün sahibkarlara “Startup” şəhadətnaməsi də təqdim edilir. “Startup” şəhadətnaməsini alan mikro və kiçik sahibkarlıq subyektləri Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsinə uyğun olaraq şəhadətnaməni aldıkları tarixdən innovasiya fəaliyyətindən əldə etdikləri gəlirlər üzrə mənfəət və gəlir vergisindən 3 il müddətinə azad edirlər. Sahibkar satışa dair zəruri məlumatları hesabət şəklində portalda əldə edə bilirlər. Portalda istifadəçilər üçün vahid ödəniş sistemindən və çatdırılma xidmətlərindən istifadə imkanı yaradılıb.

www.kobmarket.az sahibkarların onlayn satış imkanlarını genişləndirməklə yanaşı, ölkədə onlayn ticarətin inkişafına, KOB-ların və istehlakçıların rəqəmsallaşdırılması prosesinin sürətləndirilməsinə, eləcə də nağdsız ödənişlərin artırılmasına öz töhfəsini verir. Ha-

zırda mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinin www.kobmarket.az elektron ticarət platformasından daha geniş yararlanması üçün təşviq tədbirləri davam etdirilir. Sözügedən portalda sahibkar və müştəri məmnuniyyəti əsas prinsip kimi nəzərə alınaraq, müasir elektron həllərin tətbiqi istiqamətində yeniliklərin əlavə edilməsi, platforma üzərindən satışın əhatə dairəsinin genişləndirilməsi ilə bağlı işlər aparılır. Məhsullarla yanaşı, xidmətlərin də portalda yerləşdirilməsi üçün müvafiq tədbirlər görülür.

2020-ci ilin dekabr ayından etibarən KOBİA tərəfindən işğaldan azad edilmiş ərazilərdə biznesin qurulmasına maraq göstərən yerli və xarici sahibkarlıq subyektlərinin müraciətlərinin qəbuluna başlanılıb və proses hazırda da davam etdirilir. İndiyədək işğaldan azad edilmiş ərazilərdə biznes qurmaq istəyən sahibkarlardan KOBİA-ya 1000-ə yaxın müraciət daxil olub. Bunlardan 446 müraciət investisiya layihələri, 499-u isə digər iş və xidmətlərin (əsasən podrat əsası) həyata keçirilməsi ilə bağlıdır. Müraciətlərin 27%-i tikinti, 27%-i ticarət və xidmət, 21%-i sənaye, 18%-i kənd təsərrüfatı və digər 7%-i turizm, səhiyyə, təhsil, mədəniyyət, nəqliyyat və logistika sahələrini əhatə edir.

İşğaldan azad olunmuş ərazilərin bərpası və iqtisadi dəyər zəncirinə reintegrasiya istiqamətində həyata keçirilən tikinti-quruculuq işlərində dövlət-özəl sektor tərəfdaşlığı modelinin geniş tətbiq edilməsi hədəflənir.

Cəbrayıl rayonunun Cocuq Mərcanlı kəndində yaradılmış suvenir istehsalı müəssisəsi və istixana təsərrüfatının fəaliyyəti barədə 2021-ci ildə Füzuli Beynəlxalq Hava Limanının açılış mərasimi çərçivəsində Azərbaycan və Türkiyə prezidentlərinə məlumat verilib. “Cocuq Mərcanlının İnkişafı” Fondu, KOBİA, TÜİB və TİKA-nın dəstəyi ilə yaradılmış suvenir istehsalı müəssisəsi və istixana təsərrüfatlarında 40-dan çox kənd sakininin işlə təmin edilməsi nəzərdə tutulub. Həmçinin 44 günlük Vətən müharibəsi dövründə sahibkarlara dəymiş ziyanın qiymətləndirilməsi prosesinin təşkili KOBİA-ya həvalə edilib. Ümumilikdə 294 sahibkarlıq subyektinə dəymiş təqribən 4,7 milyon manat həcmində kompensasiyanın ödənilməsi təmin olunub.

KOBİA tərəfindən “Ağıllı kənd” layihəsi çərçivəsində işğaldan azad edilmiş Zəngilan rayonunun Ağalı kəndinin sakinlərinin doğma kəndlərinə qayıtdıqdan sonra məşğulluğunu təmin etmək və mikro bizneslərin yaradılması üçün kənd sakinlərinə dəstək göstərilməsi nəzərdə tutulur. Bu məqsədlə KOBİA Dövlət Məşğulluq Agentliyi, Aqrar Xidmətlər Agentliyi və Zəngilan Rayon İcra Hakimiyyəti ilə birgə əməkdaşlıq edir. Əməkdaşlıq çərçivəsində işğaldan azad edilmiş Zəngilan rayonunun sakinlərinə biznes fəaliyyətinə başlamaları və məşğulluqlarını təmin etmələri üçün dəstək göstəriləcək. İşğaldan azad olunan ərazilərdə inşa edilən, ikinci hava limanı olan Zəngilan Beynəlxalq Hava

Limanında da tikinti işləri davam edir. Uçuş-enmə zolağının uzunluğu 3 min metr olan hava limanında tikinti işlərinə bu ilin may ayında başlanılıb. Zəngilan Hava Limanı bütün növ təyyarələri, o cümlədən ağır yük təyyarələrini qəbul etmək imkanına malik olacaq.

Rayonun coğrafi yerləşməsi və burada olan imkanlar Zəngilanı beynəlxalq nəqliyyat-logistika mərkəzinə çevirmək üçün əlverişli şərait yaradır. Bundan əlavə, bu hava limanı Zəngilanın gələcək uğurlu sosial-iqtisadi inkişafında böyük rol oynayacaq. Tikinti işlərinin 2022-ci ildə tamamlanması planlaşdırılır. 2021-ci il oktyabrın 26-da isə Zəngilanda Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin və Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın iştirakı ilə “Dost Aqropark” layihəsinin təməli qoyulub. Türkiyə və Azərbaycan sərmayədarları tərəfindən həyata keçiriləcək “Dost Aqropark” layihəsi üç mərhələdə icra olunacaq. Layihənin birinci mərhələsində inzibati binalar, qapalı və yarıaçıq heyvandarlıq kompleksləri, sosial obyektlər, kafe, kinoteatr, istirahət zonası, xidməti heyətin qalması üçün binalar tikiləcək. Kompleksdəki otlaq sahələrində 4 min baş cins qaramalın yetişdirilməsi, əkinçilik məhsulları istehsalı və digər fəaliyyətlər də həyata keçiriləcək. Bütün bunlar Azərbaycanın və Türkiyənin qida təhlükəsizliyinə töhfə verəcək, bölgənin əkinçilik və heyvandarlıq məhsullarının beynəlxalq bazarlara çıxarılmasına imkan yaradacaq.

Ölkəmizin ictimai, sosial-iqtisadi və mədəni həyatında qadınlar xüsusi rol oynayır, Vətənimiz üçün layiqli, vətənpərvər övladların tərbiyə olunmasında Azərbaycan qadınlarının rolu böyükdür. Qadınların iqtisadiyyatda, məşğulluğun təmin edilməsində və özəl sektorun inkişafında rolu, mikro və kiçik sahibkarlıq fəaliyyətinə və özünüməşğulluğa marağı artmaqdadır. Ölkəmizdə hüquqi şəxs yaratmadan sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olmaq üçün qeydiyyatdan keçmiş sahibkarların 21,3%-ni qadınlar təşkil edir.

KOBİA-nın fəaliyyətində qadın sahibkarlığının inkişafı prioritet istiqamətlərdəndir. Agentlik tərəfindən qadınların sahibkarlıq fəaliyyətinə təşviq olunması, KOB subyektləri arasında qadınların sayının daha da artırılması məqsədilə müvafiq tədbirlər həyata keçirilir, KOBİA yanında fəaliyyət göstərən İctimai Şurada Qadın Sahibkarlığının İnkişafı Assosiasiyası aktiv şəkildə təmsil olunur. İndiyədək Bakıda və müxtəlif regionlarda sahibkarların maraqlarının artırılması, satış bazarlarına və maliyyə resurslarına çıxışı istiqamətində KOBİA tərəfindən həyata keçirilmiş müxtəlif tədbirlərdən və dəstəklərdən istifadə etmiş sahibkarların 30%-dən çoxunu qadınlar təşkil edib. KOB-ların beynəlxalq təcrübəyə yiyələnməsi məqsədilə KOBİA-nın tərəfdaşlığı ilə həyata keçirilən “Azərbaycanın biznes ictimaiyyətində menecerlərin ixtisasının artırılması

üzrə Almaniya-Azərbaycan birgə Proqramı”ndan indiyədək 451 sahibkar və menecer yararlanıb ki, onların 30%-dən çoxu qadınlardır.

Razılıq hissilə qeyd edilməlidir ki, sahibkar qadınlar işğaldan azad edilmiş rayonlarda bir sıra müəssisələrin tikilib istifadəyə verilməsi təşəbbüsü ilə çıxış ediblər. Regionda, ümumiyyətlə respublikada idxalın azaldılmasına xidmət edən tikmiş məhsulları, parça, ayaqqabı və s. yüngül sənaye məhsullarının istehsalı müəssisələrinin yaradılmasına ehtiyac vardır.

Hesab edirik ki, bu məsələ qarşıdakı dövrdə sənayenin inkişafının prioritet istiqamətlərindən biri olmalıdır. Etiraf edək ki, yüngül sənayenin istər sahə, istərsə də regional strukturu respublikanın inkişaf istiqamətləri baxımından məqbul sayıla bilməz. Bu sahənin köklü inkişafı üçün xüsusi dövlət proqramının hazırlanmasına böyük ehtiyac yaranmışdır və onun hazırlanmasına müvafiq idarəetmə strukturları və sahibkarlar aktiv şəkildə cəlb edilməlidirlər.

Bu gün sahibkarlar ölkə iqtisadiyyatının müxtəlif sahələrində uğurla fəaliyyət göstərir, sosial məsuliyyətlərini dərk edərək mühüm əhəmiyyət kəsb edən layihələrin reallaşmasına öz layiqli dəstəklərini verirlər. Bu gün Azərbaycanın real sektorunda fəal iştirak edən çoxsaylı sahibkarlıq subyektləri vardır ki, onların da ölkə iqtisadiyyatının inkişafına verdiyi töhfələr ildən-ilə artır.

Akademik Ziyad SƏMƏDZADƏ

Azərbaycan auditorları Ukrayna auditinin 30 illik yubileyi tədbirində iştirak ediblər

Fevralın 22-də Ukrayna auditinin 30 illiyinə həsr olunmuş “Audit və peşədə baş verən dəyişikliklər: təcrübə və peşənin yeni dövrün çağırışlarına cavabı” mövzusunda beynəlxalq elmi-praktik konfransda Auditorlar Palatasının sədri, professor Vahid Novruzov və auditin innovativ inkişafı, operativ tənzimləmə və keyfiyyətin idarə edilməsi idarəsinin rəisi Qoşqar Əhmədov iştirak ediblər. Palatadan bildirilib ki, Ukrayna Auditorlar İttifaqı tərəfindən təşkil edilmiş və onlayn formada keçirilən yubiley konfransında Ukrayna auditinin 30 ildə keçdiyi yola nəzər salınıb, auditin keyfiyyətinin müasir tələblər baxımından yüksəldilməsi, problemlər, ənənəvi auditə yeni yanaşmalar və metodlar, rəqəmsal audit mövzularında panel müzakirələr keçirilib. Azərbaycan auditorları “Auditorun şəxsi” kabinet sistemində yaradılması və fəaliyyəti təcrübəsi” mövzusunda məruzə ilə çıxış edib. Eyni zamanda, konfrans iştirakçılarına Azərbaycan auditinin təkmilləşdirilməsi istiqamətində ölkədə həyata keçirilən kompleks təd-

birlər haqqında geniş məlumat verilib və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə uğurla reallaşdırılan şəfəqliq strategiyasında müstəqil auditin qarşısında duran vəzifələr və inkişaf perspektivlərinə dair həyata keçirilən tədbirlər və auditorlara göstərilən dövlət qayğısı barədə verilən məlumatlar konfrans iştirakçıları tərəfindən maraqla qarşılanıb.

Azərbaycanda fəaliyyət göstərən bankların hazırkı vəziyyəti müzakirə olunub

Fevralın 22-də Azərbaycan Banklar Assosiasiyası (ABA) nəzdində fəaliyyət göstərən “Komplayns Ekspert Qrupu” üzvlərinin “Bank of New York Mellon”-nun İstanbul nümayəndə heyəti ilə görüşü keçirilib. ABA-dan bildirilib ki, görüşdə Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən bankların hazırkı vəziyyəti, Amerika Birləşmiş Ştatlarına aid banklar ilə müxbir əlaqələrinin qurulmasının qiymətləndirilmə-

si, müvafiq müxbir əlaqələrin qurulması üçün hazırda bankların AML/Komplayns funksiyalarının beynəlxalq praktikanın tələblərinə hansı formada cavab verməsi və

qeyd olunan tələblərə tam cavab verilməsi üçün banklarda hansı digər zəruri addımların atılması müzakirə edilib. Eyni zamanda, görüş zamanı xarici mütəxəssislər tərəfindən Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən bankların müasir tələblərə cavab verməsi, müvafiq tələblərə uyğun olaraq inkişaf etməsi və beynəlxalq arenada olan ani dəyişikliklərə daha çevik reaksiya verməsi qabiliyyəti müsbət qiymətləndirilib.

Kənd yerlərində sahibkarlığın və KOB-ların inkişafına dair layihələr uğurla başa çatıb

İqtisadiyyat Nazirliyinin və Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin (KOBİA) benefisiarları olduğu və Avropa İttifaqının maliyyə dəstəyi ilə həyata keçirilən “Daha əlverişli KOB mühitinin yaradılması və rəqabət qabiliyyətinin artırılması Azərbaycan Hökumətinə dəstək” və “Azərbaycanın kənd yerlərində sahibkarlığın inkişafına dəstək” layihələri başa çatıb. Layihələrin məqsədi kənd yerlərində sahibkarlığın və KOB-ların inkişafına, onların rəqabət qabiliyyətinin artırılmasına dəstək olmaqdır. Layihələr çərçivəsində benefisiar təşkilatların əməkdaşlarının potensialının və bacarıqlarının gücləndirilməsi məqsədilə ümumilikdə 400 nəfərdən çox əməkdaş üçün müxtəlif təlim, seminar və dəyirimi masalar təşkil olunub, Türkiyə, İspaniya, Rumıniya və Yunanıstana təcrübə səfərləri təşkil edilib. Sahibkarlığın və KOB-ların inkişafını dəstəkləyən müxtəlif sənədlər, tövsiyələr və tədris materialları hazırlanıb, regionlarda fəaliyyət göstərən startapların iştirakı ilə “İdeyadan uğurlu biznesə” startap müsabiqəsi keçirilib, KOBİA-nın KOB inkişafı mərkəzlərinin səmərəliliyinin ölçülməsi üçün rəqəmsal monitoring və qiymət-

ləndirmə sistemi yaradılıb, digər tədbirlər həyata keçirilib. Fevralın 22-də İqtisadiyyat Nazirliyinin və Avropa İttifaqının Azərbaycandakı nümayəndəliyinin təşkilatçılığı, KOBİA-nın dəstəyi ilə “Daha əlverişli KOB mühitinin yaradılması və rəqabət qabiliyyətinin artırılmasında Azərbaycan Hökumətinə dəstək” və “Azərbaycanın kənd yerlərində sahibkarlığın inkişafına dəstək” layihələrinin yekunlarına həsr olunmuş tədbir keçirilib. Tədbirdə müvafiq dövlət qurumlarının, Avropa İttifaqının Azərbaycan-dakı nümayəndəliyinin əməkdaşları və sahibkarlar iştirak ediblər. KOBİA-nın İdarə Heyətinin sədri Orxan Məmmədov Azərbaycan və Avropa İttifaqı arasında iqtisadi əməkdaşlığa, agentliyin dəstək və xidmətlərinə və müvafiq layihələrin ölkəmizdə KOB sektorunun inkişafına dəstəyi barədə fikirlərini bölüşüb. Qeyd olunub ki, sözügedən layihələr iqtisadi siyasətin prioritet istiqamətlərini əhatə etməklə bu sahədə fəaliyyətin dəstəklənməsinə yönəlib. Layihələr çərçivəsində əldə olunmuş nəticələr KOBİA-nın və digər benefisiar qurumların fəaliyyətinə müsbət təsirini göstərəcək.

24 fevral - 2 mart 2022-ci il

Müasir Çağırışlar: Təhsil və Meyillər

“İnsan-kompüter interfeysləri” sahəsində təhsilçilərin peşəkarlığının yüksəldilməsi və beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi” layihəsi uğurla davam etməkdədir.

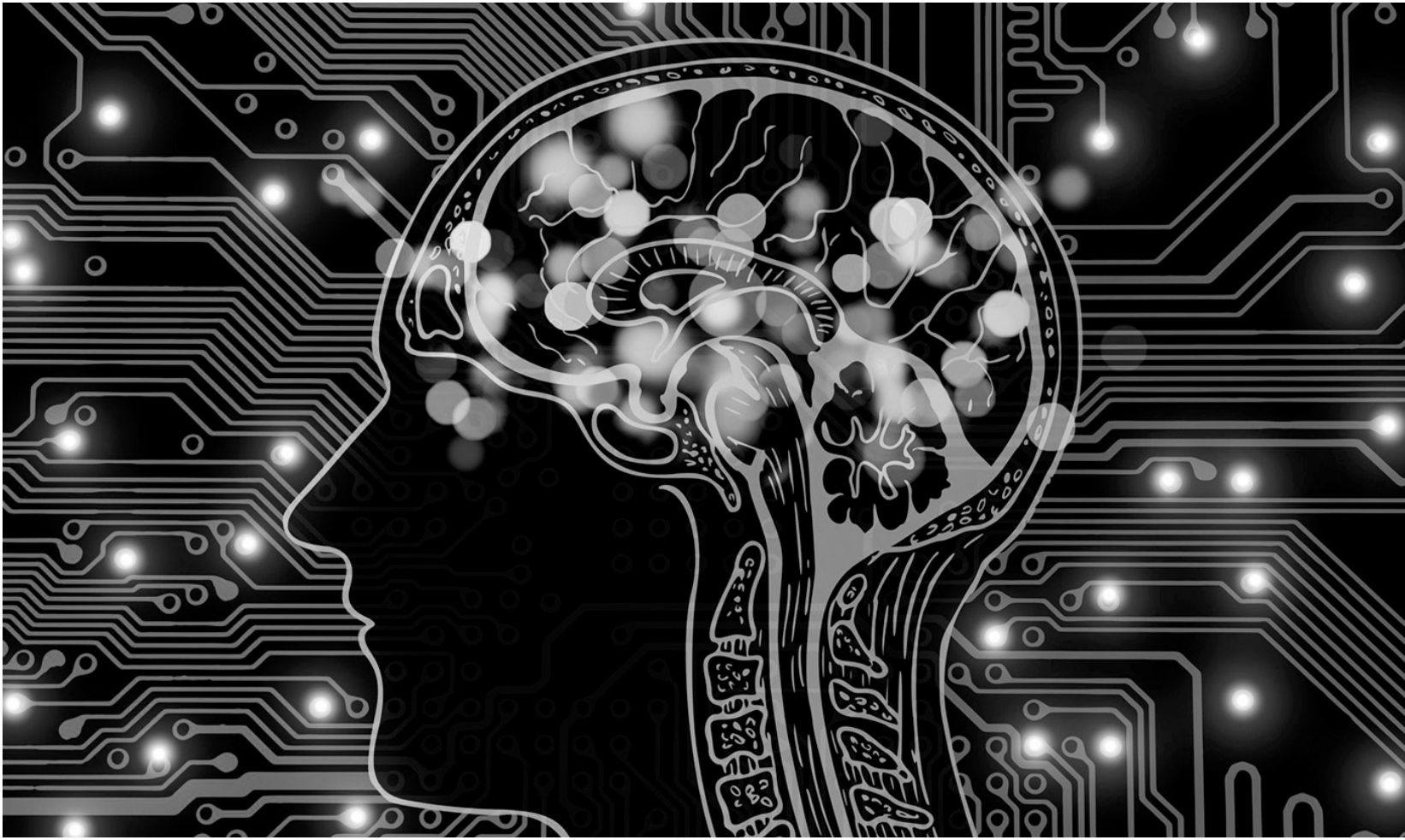
Azərbaycan hökumətinin qarşıya qoyduğu və çox böyük müvəffəqiyyətlə həyata keçirdiyi mühüm prioritetlərdən biri ölkəmizdə davamlı sosial-iqtisadi inkişafın təmin edilməsidir. Bu, ölkə iqtisadiyyatının şaxələndirilmiş şəkildə hərtərəfli inkişafı ilə yanaşı, neft sektorundan əldə edilən gəlirlər hesabına qeyri-neft sektoruna böyük sərmayələrin yatırılması, beləliklə də, ölkə iqtisadiyyatının müxtəlif sahələrinin davamlı şəkildə inkişaf etdirilməsini nəzərdə tutur.

2016-cı ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Cənab İlham Əliyev BMT-nin Azərbaycan hökumətinə göstərdiyi dəstəyin əlaqələndirilməsi üçün əsas tərəfdaş kimi fəaliyyət göstərən Dayanıqlı İnkişaf üzrə Milli Əlaqələndirmə Şurasının yaradılmasına dair fərman imzalamışdır. Məlum olduğu kimi, BMT-nin 70-ci Baş Assambleyasında Davamlı inkişaf üzrə Sammit çərçivəsində 2030-cu ilə qədər qəbul edilmiş “Davamlı inkişaf sahəsində Gündəlik”də davamlı inkişafın 17 global məqsədi müəyyənləşdirilmişdir. Bunlardan 4-cü məqsəd təhsilə aid olub, “hər kəs üçün inklüziv və keyfiyyətli təhsil təmin etmək və ömür boyu təhsili təşviq etmək” kimi ifadə edilir. Həmin məqsəd müasir Azərbaycan təhsil sistemi qarşısında çox mühüm vəzifələr qoyur. Bu vəzifələr Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2 fevral 2021-ci il tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafı dair Milli Prioritetlər” strategiyasında “Qüdrətli dövlət və yüksək rifah cəmiyyəti”nin qurulması hədəfində öz əksini tapmışdır.

Daim artan rəqabətə davam gətirə bilmək üçün iqtisadiyyatın uzunmüddətli inkişafı yaşadığımız dövrün tələblərinə uyğun müasir və güclü təhsilə soykənir. Məhz təhsil vasitəsilə insan kapitalının milli sərvətdə iştirak payı davamlı şəkildə artırılmalı, milli təhsil sistemi dünyanın texnologiya yarışına maksimal dərəcədə qoşulmalı və strateji dövrdə sosial və rəqəmsal vərdiş və bacarıqların harmoniyada inkişafına əsaslanan “ömürboyu təhsil”ə xüsusi önəm verilməlidir. Alimlər iddia edir ki, “biliklərin amortizasiyası” (dəyərinin azalması) 1,5 ildən sonra baş verir, bu səbəbdən onları daim yeniləmək və təkmilləşdirmək lazımdır.

Müasir çağırışlara cavab olaraq “Ali təhsilin bakalavriat səviyyəsi üzrə ixtisasların (proqramların) Təsnifatı”nda dəyişikliklər edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 11 fevral 2019-cu il tarixli qərarı ilə 2020-ci tədris ilindən mövcud ixtisasların sayı 175-dən 148-ə endirilib, o cümlədən 46 yeni ixtisas yaradılıb, 70-ə yaxın ixtisas isə birləşdirilib və ya ləğv edilib. Yeni təsnifat əsasında yaradılan ixtisasların 70 faizi Avropada qəbul olunmuş ixtisaslardır.

Müasir texnologiyalar əsri, müxtəlif çeşidli informasiya bolluğu gələcəkdə rəqabət qabiliyyətli məhsulların yaradılmasında iştirak edəcək mütəxəssislərin hazırlanması üçün yeni spesifik tələblər irəli sürür. Bu tələblərin icrası çərçivəsində prioritet kimi müəyyənləşdirilmiş üç istiqamət – “Ali təhsil müəssisələrinin professor-müəllim heyətinin beynəlxalq akademik mobilliyinin (xaricdən Azərbaycan və əksinə) təmin edilməsi”, “Təhsil müəssisələrinin elmi potensialının artırılması və elmi tədqiqat platformalarının istifadəsinin təmin edilməsi” və “İxtisaslar üzrə yeni və müasir tədris məzmununun hazırlanması və təbii” kateqoriyaları üzrə Azərbaycan Respub-

likası Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan bir çox universitetlərdə 9 layihə həyata keçirilir.

“İxtisaslar üzrə yeni və müasir tədris məzmununun hazırlanması və təbii” kateqoriyası üzrə Naxçıvan Universitetinin baş müəllimi Şamil Hümətovun rəhbərliyi altında qalibi olduğu “İnsan-kompüter interfeysləri” sahəsində təhsilverənlərin peşəkarlığının yüksəldilməsi və beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi” qrant layihəsi öz işini uğurla davam etdirir. Respublikanın müxtəlif ali təhsil müəssisələrinin mütəxəssislərinin də qatıldığı bu layihənin eksperti sahə üzrə dünya şöhrətli alim - Türkiyənin Orta Şərq Texniki Universitetinin (ODTU) professoru Kürşat Çağıltaydır. 2021-ci ilin dekabr ayından start götürmüş bu layihənin icrası 2022-ci ilin oktyabr ayında yekunlaşacaqdır. Layihə müddətində nəzəri və praktiki təlimlər zamanı müəyyən meyarlar üzrə seçilmiş bir qrup müəllimin ODTU-da 2006-cı ildən fəaliyyət göstərən “İnsan-Kompüter Qarşılıqlı Əlaqələri” laboratoriyasına səfəri planlaşdırılır.

“İnsan-Kompüter Qarşılıqlı Əlaqələri” laboratoriyası interfeyslərin dizaynında dizaynerlərə dəstək, interfeyslərin alqatənliyinin və yararlılığının (usability) təmini, akademik tədqiqat məqsədləri üçün istifadə və digər universitetlər, dövlət və özəl sektorlarla əməkdaşlıq məqsədilə TUBITAK layihəsi çərçivəsində prof. Kürşat Çağıltayın rəhbərliyi altında yaradılmışdır, ilk tədqiqat və təbii laboratoriyası əlaqələri yarandığı gündən interfeyslərin yararlılığının qiymətləndirilməsi, yeni testlərlə göz hərəkətinin izlənməsi cihazı vasitəsilə daha etibarlı məlumatların əldə edilməsi və bütün-likdə insan-kompüter qarşılıqlı əlaqəsinin (HCI, human-computer interaction) öyrənilməsi üzrə akademik tədqiqatlara töhfə verməkdədir. Bu laboratoriya sayəsində sağlam eksperimental mühitlər yaratmaqla və göz izləmə cihazı vasitəsilə alınan məlumatlardan istifadə etməklə səmərəli işlər görülür. Xüsusilə məktəbyaşlı uşaqların təlimində, göz tənbəlliyi kimi görmə qüsuru olan uşaqların inkişafında klassik metodlarla yanaşı, müvafiq texnologiya tətbiq edilməklə kompüter və kompüter ekranına əlavə edilmiş mobil göz izləyicisi ilə təhsil proqramları hazırlanmış və bu proqramların istifadəyə yararlılığı sınaqdan keçirilmişdir. Məlumdur ki, beyin dalğaları bu gün tibb və mühəndislik təbiiqlərində geniş istifadə olunur. Bu sahədə mühəndislik işlərinin nisbətən azlığını nəzərə alıb, tədqiqatlarda elektroensefaloqramma sensoru ilə təsbit ediləcək beyin dalğalarının müvafiq nəzarət signal-larına çevrilməsi və beləliklə, iflic olan xəstələrin həyatını asanlaşdırmaq üçün elektrik təkərləri arabanın hərəkət etdirilməsi və dayandırılması məsələsi də öz həllini tapmışdır. Manipulyator - mouse və klaviatura ilə kompüterlərə verilən əmrli göz hərəkətləri ilə yerinə yetirən texnologiya da bu laboratoriyanın məhsuludur. Hər b sənayesində, tibbdə və məişətdə çoxlu sayda təbiiqləri olan bu texnologiya hesabına adı çəkilən qurğulara ehtiyac qalmır, istifadəçi sadəcə ekrana baxaraq gözləri ilə bütün əmrləri verə bilər. Başqa sözlə, kompüterdə sığana və ya klaviaturaya toxunmaqla edilən hər hərəkəti istifadəçi yalnız gözləri ilə edə, virtual klaviaturanı açıb hərfləri yazsa, internet saytını açdığı zaman müvafiq keçidlərə klikləməklə istədiyi sahifəyə keçə və kompüterdə bütün istifadə əməliyyatlarını yerinə yetirə bilər. Nümunə olaraq sadalanan bu nailiyyətlərlə yanaşı, prof. Kürşat Çağıltayın “Teoriden Pratiğe. İnsan-Bilgisayar Etkileşimi və Kullanılabilirlik Mühendisliği” kitabı Türkiyənin bir çox ali məktəblərində əsas dərs vəsaiti kimi istifadə olunur. Məhz Naxçıvan Universitetinin qazandığı layihə çərçivəsində bu kitabın yerli mütəxəssislər tərəfindən Azərbaycan dilinə tərcümə edilərək, 1000 nüsxədə çapı və sonda respublikanın ali məktəblərinə hədiyyə olunması nəzərdə tutulur.

Layihənin məqsədi sahə üzrə müasir çağırışlara cavab olaraq “İnsan-kompüter interfeysləri” fənninin tədris edəcək potensial müəllimləri seçmək və fənnin tədris proqramını və dərsliyini hazırlamaqdır.

HCI insanlar və kompüterlər arasında qarşılıqlı əlaqəyə, eləcə də kompüter interfeysinin dizaynına diqqət yetirən fənlərəsas sahədir. Məlumdur ki, informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının (İKT) sürətli inkişafı kompüter şəbəkələrinin şəbəkə gücünün və buraxıcılıq qabiliyyətinin yüksəldilməsi, informasiya sistemlərinin və əlavələrin funksionallığının genişləndirilməsi ilə sıx bağlıdır. Lakin texnoloji inkişafın effektlərinin dərinləşdirilmiş təhlili bir daha sübut edir ki, kompüterlərdən isti-

fadənin formalaşmış ekosistemində açar rolunu insan və kompüterin qarşılıqlı əlaqə vasitələri oynayır.

İKT-nin insanın və cəmiyyətin həyatına dərinədə nüfuz etməsi və həyat tərzindəki sürətli dəyişikliklər bir sıra vacib məsələlər doğurur. Bu proseslərlə bağlı transformasiyalardan hansı təsirlər gözlənilməlidir? Bu cür texnologiyalar həyat keyfiyyətini nə dərəcədə yaxşılaşdırır, insanların münasibətlərinə necə təsir edir, onların istək, maraq və arzularının reallaşmasına necə töhfə verir? Bu suallar dinamik inkişaf edən çoxşaxəli tədqiqat sahəsi olan HCI müstəvisində cavablandırılır.

Bu gün İKT həyat tərzimizi köklü dəyişdirməklə həm də özünü dəyişdirir. Əgər son onilliklərdə bu sahədə texnoloji sıçrayışlar edilibsə, texniki üsul və metodikalar modernləşdirilibsə, bu gün kompüterdən ümumi istifadənin formalaşmaqda olan ekosistemində insanlara və kompüterlərə məsafədən deyil, onlar arasında münasibətlərin inkişafı prizmasından baxış konsepsiyası ön plana çıxır. Bu gün HCI müxtəlif sektorlarda bir çox işlənmələr ayrılmaz tərkib hissəsinə çevrilməkdədir. Əlverişli istifadə və dost interfeys getdikcə daha da təkmilləşən texnologiya ilə istehlakçılar qarşılıqlı əlaqəsinin əsas aspektlərinə çevrildiyindən texnologiyaların tətbiqinin səmərəliliyinin yüksəldilməsini təmin edən alətlər yaratmaq məqsədilə müxtəlif sahə mütəxəssisləri tərəfindən bu sahədə tədqiqatlar müəssisələri arasında keçirilir.

Əgər son onilliklərdə bu sahədə texnoloji sıçrayışlar edilibsə, texniki üsul və metodikalar modernləşdirilibsə, bu gün kompüterdən ümumi istifadənin formalaşmaqda olan ekosistemində insanlara və kompüterlərə məsafədən deyil, onlar arasında münasibətlərin inkişafı prizmasından baxış konsepsiyası ön plana çıxır. Bu gün HCI müxtəlif sektorlarda bir çox işlənmələr ayrılmaz tərkib hissəsinə çevrilməkdədir. Əlverişli istifadə və dost interfeys getdikcə daha da təkmilləşən texnologiya ilə istehlakçılar qarşılıqlı əlaqəsinin əsas aspektlərinə çevrildiyindən texnologiyaların tətbiqinin səmərəliliyinin yüksəldilməsini təmin edən alətlər yaratmaq məqsədilə müxtəlif sahə mütəxəssisləri tərəfindən bu sahədə tədqiqatlar müəssisələri arasında keçirilir.

Bu gün HCI müxtəlif sektorlarda bir çox işlənmələr ayrılmaz tərkib hissəsinə çevrilməkdədir. Əlverişli istifadə və dost interfeys getdikcə daha da təkmilləşən texnologiya ilə istehlakçılar qarşılıqlı əlaqəsinin əsas aspektlərinə çevrildiyindən texnologiyaların tətbiqinin səmərəliliyinin yüksəldilməsini təmin edən alətlər yaratmaq məqsədilə müxtəlif sahə mütəxəssisləri tərəfindən bu sahədə tədqiqatlar müəssisələri arasında keçirilir.

“Peşəyönümlü təhsilin inkişafına yardım” İB layihə icrasına başlamışdır

1 fevral 2022-ci il tarixindən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası tərəfindən maliyyələşdirilən “Ümumtəhsil məktəblərində “Gələcəyin peşələri” mövzusunda peşəyönümü tədbirlərinin təşkili” adlı layihənin icrasına başlanılmışdır.

4 ay müddətində icra ediləcək layihənin əsas ideyası şagirdləri rəqəmsal iqtisadiyyat şəraitində yaranacaq yeni peşələr barədə maarifləndirməkdir.

Məlum olduğu kimi, müstəqillik illərində ölkəmizdə peşəyönümü məsələləri uzun müddət diqqətdən kənarda qalmışdır. Bunun bir sıra səbəbləri vardı: orta məktəblərdə bu işə qeyri-ciddi münasibət, ali və orta ixtisas məktəblərinə qəbul imtahanlarının test sistemi ilə aparılması ilə əlaqədar ixtisas seçiminə fərqli yanaşmalar, DİM imtahanlarında peşə seçimi məsələlərinin nəzərə alınmaması və s.

Son illər NK-nın məktəbdə peşəyönümü işinin təşkili ilə əlaqədar təs-

ması və digər tərəfdən isə interfeyslərin infrastrukturunda müəyyən çatışmazlıqlar nağdsız ödənişlərin həcminə və maliyyə inklüzivliyinə mənfi təsir göstərir. HCI ilə bağlı problemlərin aradan qaldırılması üçün hansı istiqamətə yönəlmək lazımdır? Texnoloji həllər özlüyündə məqsəd deyil, onlar yalnız texnologiyanın inkişafı ilə insanların artan ehtiyaclarını həyata keçirmək üçün bir vasitədir. İnsanlarla texnologiya arasında münasibətlərin müvafiq keyfiyyəti ilə dəstəklənməyən tərəqqi çətin ki, yaradıcı təsirlərə səbəb olsun, ona görə də fərqli inkişaf montiqi ilə yeni semantik sahələr axtarmaq lazımdır. Nəticədə keçmiş tədqiqat məsələləri tədricən öz aktuallığını itirir və sonrakı tədqiqatların köklü şəkildə yenidən nəzərdən keçirilməsi tələb olunur. Yeni istiqamətlər ilk növbədə, fərdin mahiyyətinə və istəklərinə, şəxsiyyətlərəsas münasibətlərə, fərdi məkanın təhlükəsizliyinə və məxfiliyə yönəliir. Aktual texnoloji həllərin optimallaşdırılması fərdlərin “məmnunluq” və dəyər sisteminin təbiətini öyrənmədən mümkün deyil. İKT-nin müasir nəqli əhəmiyyətli dərəcədə humanistləşib, HCI-nin tədqiqində sırf texniki aspektlər çərçivəsindən asılı, mədəni-etik müstəviyə çıxmaq lazımdır. Xüsusi halda şəxsiyyətlərəsas ünsiyyət və insanın özünü tanımaq, özünü ifadə etmək və öz gələcəsinə təsir etmək istəklərinin reallaşdırılması üçün rəqəmsal cihazlardan istifadənin yeni üsulları inkişaf etdirilməlidir. Ölkəmiz bu gün çoxəsrlək tarixinin şərəfli mərhələsinə yaşayır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə şanlı zəfərimiz Azərbaycanın və bütövlükdə regionlarımızın dayanıqlı inkişafı üçün yeni perspektivlər açır. İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə “ağıllı şəhər” və “ağıllı kənd” layihələrinin işlənməsi və reallaşdırılması, yaşıl enerji və müasir enerjiyə qənaət texnologiyalarından istifadə, təbii resursların istehsal proseslərinə cəlb olunmasında yüksək ekoloji standartların tətbiqi, yeni nəqliyyat dəhlizlərinin açılması kimi strateji məsələlərin elmi təminatı bu gün Azərbaycan iqtisadçılarının, bütünlükdə ölkə elminin gündəmində olan əsas mövzulardandır. Bütün bunlar da İKT-nin müasir təbiiqlərinin yaratmadan, onu inkişaf etdirmədən və sahə üzrə mütəxəssislərin sayını artırmadan mümkün deyil.

Məhz sadalanan bu məsələlər baxımından haqqında danışılan layihənin çox böyük əhəmiyyəti vardır. Layihə ilkin mərhələdə mütəxəssis hazırlığı, eyni zamanda müvafiq tədqiqat sahəsinin və beynəlxalq standartlar çərçivəsində insanların, o cümlədən məhdud imkanlı şəxslərin istifadəsi üçün hazırlanmış əlverişli alət və texnologiyaların inkişafına, həmçinin digər iqtisadi və sosial problemlərin həllinə öz töhfəsini verəcəyinə böyük ümid bəsləyirik.

Təranə Əliyeva, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (UNEC), “Rəqəmsal texnologiyalar və təbiiqi informatika” kafedrasının dosenti, ixtisas rəhbəri, layihə iştirakçısı

“Gənclik və maarifçilik” İB yeni layihənin icrasına başlamışdır

“Gənclik və maarifçilik” İB 1 fevral 2022-ci il tarixindən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası tərəfindən maliyyələşdirilən “Ətraf mühitin qorunmasının dəyərləri və biomüxtəlifliyin mövcudluğu” adlı kitabın hazırlanması və nəşri” adlı layihənin icrasına başlamışdır.

4 ay müddətində icra ediləcək layihənin əsas ideyası da bu məqsədə xidmət etmək, uşaq və gənclərin müvafiq istiqamətdə maarifləndirilməsinə, bilikləndirilməsinə, dünyagörüşünün genişləndirilməsinə real, hərəkətli dəstək verməkdən ibarətdir.

Layihə çərçivəsində ətraf mühit, torpaq, su, bütün bunların canlı aləmi, bioloji ehtiyatlar haqqında, Azərbaycanın, həmçinin doğma Qarabağın təbiəti, onun keçmiş və hazırkı vəziyyəti haqqında maraqlı, oxunaqlı, şəkili, illüstrasiyalı, asan qavranılan, bir qədər də əyləncəli, cəlbədiçi 80-100 səhifəlik kitabın hazırlanması, nəşri və yayılması nəzərdə tutulur.

Hazırda kitabın ideyasına uyğun mütəxəssislərin seçilməsi, onlarla əlaqələrin qurulması, məsləhətləşmələrin aparılması ilə kitabın strukturunun, mündəricatının hazırlanması üzərində iş aparılmaqdadır.

“Peşəyönümlü təhsilin inkişafına yardım” İB layihə icrasına başlamışdır

1 fevral 2022-ci il tarixindən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası tərəfindən maliyyələşdirilən “Ümumtəhsil məktəblərində “Gələcəyin peşələri” mövzusunda peşəyönümü tədbirlərinin təşkili” adlı layihənin icrasına başlanılmışdır.

4 ay müddətində icra ediləcək layihənin əsas ideyası şagirdləri rəqəmsal iqtisadiyyat şəraitində yaranacaq yeni peşələr barədə maarifləndirməkdir.

Məlum olduğu kimi, müstəqillik illərində ölkəmizdə peşəyönümü məsələləri uzun müddət diqqətdən kənarda qalmışdır. Bunun bir sıra səbəbləri vardı: orta məktəblərdə bu işə qeyri-ciddi münasibət, ali və orta ixtisas məktəblərinə qəbul imtahanlarının test sistemi ilə aparılması ilə əlaqədar ixtisas seçiminə fərqli yanaşmalar, DİM imtahanlarında peşə seçimi məsələlərinin nəzərə alınmaması və s.

Son illər NK-nın məktəbdə peşəyönümü işinin təşkili ilə əlaqədar təs-

diq etdiyi əsasnamə bu sahədə işlərin fəallaşmasına səbəb olub. Lakin bu sahədə uzunmüddətli fasilənin olması, əvvəllər toplanmış təcrübənin itirilməsi prosesi bərpa etməyə çətinliklər yaradır.

Bu mənada vətəndaş cəmiyyətinin bu sahədə təcrübəsi olan qurumlarının təhsil sektoruna dəstək verməsi əhəmiyyətli ola bilər.

Bələ bir vəziyyətdə şagirdləri rəqəmsal iqtisadiyyat şəraitində yaranacaq yeni peşələr barədə maarifləndirmək zəruridir.

Kamil Cəlilov

Azərbaycanın mədəniyyət ictimaiyyətinə ağır itki üz vermişdir.

Tanınmış qoboy ifaçısı, Xalq artisti, “Şərəf” və “Şöhrət” ordenli Kamil Cəlil oğlu Cəlilov ömrünün 84-cü ilində vəfat edib. Kamil Cəlilov 29 yanvar 1938-ci il tarixində Bakı şəhərində anadan olub. O, Azərbaycan milli ifaçılıq məktəbinin istedadlı nümayəndəsi, özünəməxsus orijinal üslubu ilə fərqlənən mahir qoboy ifaçısı olub. Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasını bitirdikdən son-

ra əmək fəaliyyətinə başlayan sənətçi öz istedadı və zəhmətsevərliyi sayəsində qısa müddət ərzində xalq musiqi incilərini dərinləndirərək, və 40 il ərzində öz ifaçılıq məharəti ilə milli musiqimizi zənginləşdirib. İstedadlı musiqiçi 1968-ci ildən başlayaraq uzun illər görkəmli pianoçu, Xalq artisti Güllərə Əliyevanın yaratdığı “Dan ulduzu” ansamblının solisti olub. Kollektivlə birgə Kamil Cəlilov Almaniyada, Avstriyada, Amerikada, Türkiyədə, Hindistanda, Əfqan-

nistanda, İordaniyada, Əlcəzairdə, Mərakeşdə, Norveçdə, İranda, İsraildə, Kanadada və dünyanın digər ölkələrində milli musiqi sənətimizi məharətlə təbliğ edib.

Uzun illər ərzində İncəsənət Gimnaziyasında pedaqoji fəaliyyətlə məşğul olan Kamil Cəlilov milli ifaçılıq məktəbinin yüksək ənənələri əsasında səy və bacarığını gənc ifaçıların yetişdirilməsinə sərf edib. Kamil Cəlilov milli mədəniyyətimizin inkişafında müstəsna xidmətlərinə görə dövlət tərəfindən daima diqqət və qayğıyla əhatə olunmuşdur. O, Əməkdar artist, Xalq artisti fəxri adlarına, habelə Prezident təqaüdünə layiq görülmüşdür. Kamil Cəlilov 2013-cü ildə “Şöhrət”, 2018-ci ildə isə “Şərəf” ordeni ilə təltif olunmuşdur.

Kamil Cəlilovun əziz xatirəsi sənətsevərlərin, həmkarlarının və doğmalarının qəlbində əbədi yaşayacaq.

Allah rəhmət eləsin!

Qarabağın görkəmli simaları

AXUNDOVLAR AİLƏSİNİN LAYİQLİ ÖVLADİ

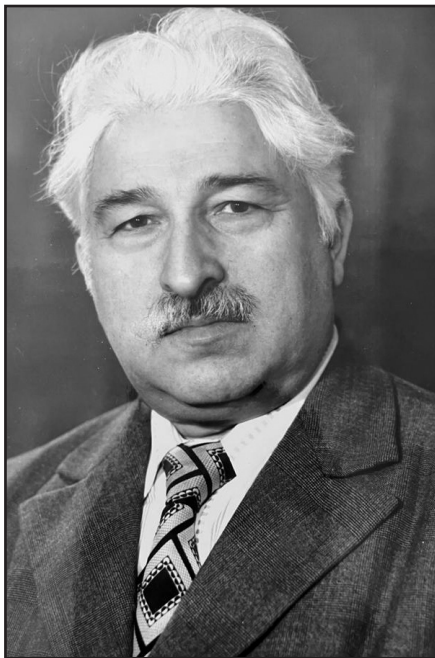
İlk dəfədir qəzetimizdə əvvəllər yazılmış bir yazını təkrar dərc edirik. Qəzetimizin 26 aprel – 2 may 2007-ci il nömrəsində “Axundovlar ailəsinin layiqli övladı” başlığı ilə gedən bu yazı professor Kazım Axundovun 85 illiyinə həsr olunmuşdu. Yubiley təbriki ilə yazmağa başladığımı bu yazını doğum gününə nəzərdə tutsaq da, ölümündən sonra dərc etməli olduq. İndi o məqaləni bir də oxudum, bir nöqtə də, vergil də dəyişməyə ehtiyac görmürəm... Həmin yazını olduğu kimi təqdim edirik.

Şəcərə

İnsan dünyaya göz açdığı gündən öz doğmalarını görür, gördüyünü götürür. İlk gündən məhəbbət, mehribanlıq, qayğı görürsə, ömrünün axırına qədər bu gözəl keyfiyyətlərin sahibi olur. Elə təbiiyə də aildən başlayır. “Ot kökü üstə bitər”, - deyib atalarımız. Elə ona görədir ki, çox vaxt oğullar ataların yolunu gedir, onların işini davam etdirir, nəsil bir-birini əvəz etdikcə, bir ailənin şəcərəsində adlı-sanlı, sayılıb-seçilən insanlar yetişir.

Fərrux Axundovun ailəsi kimi... Söhbətimiz Kazım Fərrux oğlu Axundov haqqında olsa da, bu ailə, bu nəsil barədə oxuculara bəzi məlumatları çatdırmaq istərdik.

“Pravda” qəzetinin 1965-ci il 14 yanvar tarixli sayında oxuyuruq: “Çox-çox illər əvvəl (söhbət XIX əsrin sonundan gedir - red.) Mirhəsən kişi balaca oğlunu görkəmli inqilabçı Nəriman Nərimanovun yanına götürüb deyir: - Oğlum, bu balamı sənə tapşırıram. Qoy oxuyub müəllim olsun, rus dilini öyrənsin. Kəndlərimizdə məktəb açsın, xalqımızı ziyalandırsın. Bu söhbətdən illər keçir. Həmin o uşaq – Fərrux Axundov 1904-cü ildən başlayaraq, 50 il arası kəsil-mədən Azərbaycanın kəndlərində məktəblər açır, xalqı maarifləndirir, təəziblərə çağırır. Eyni zamanda, fərdşerlik etmiş, kəndlərdə məyariyə məntəqəsində müdir vəzifəsində işləmiş, pambıqçıları bu ağır fəlakətdən qurtarmağa, qızdırma xəstəliyinin qarşısını almağa böyük əmək sərf etmişdir. On övlad böyütmüşdür. Altı oğul, dörd qız. Hamısı da ali təhsilli. Təsəffüf deyil ki, bu ailənin oğul övladlarının hamısı elmlər doktoru olmuşdur. O, dünyasını dəyişəndən sonra qəhrəman ana Maya xanım bu ailənin ənənələrini davam etdirmiş, övladlarını ataya layiq böyümləri üçün əlin-dən gələni əsirgəməmişdir”. Belə bir ailədə Fərrux kişinin başladığı işləri davam etdirməmək günah olardı. Atasının peşəsini

ikinci oğlu Kazım sevdi və seçdi. Kazım Fərrux oğlu Axundov 1922-ci il fevral ayının 28-də Şuşada həkim ailəsində anadan olmuşdur. 1935-ci ildə Bakı şəhəri 1 saylı Tibb Texnikumuna daxil olmuş, oranı fərdşer kimi bitirmiş, 1946-cı ilə qədər fərdşerlik etmişdir. 1946-cı ildə həkim peşəsinə məhəbbəti onu N.Nərimanov adına Azərbaycan Tibb İnstitutuna gətirmiş, arzusuna çatmış və 1952-ci ildə həmin institutu fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir. V.Axundov adına Milli ElmiTədqiqat Tibbi Profilaktika İnstitutunda elmi işçi kimi fəaliyyətə başlayan Kazım Axundov müxtəlif vəzifələrdə işləmiş, 1970-ci ildə “Azərbaycan SSRİ içməli və məişətdə istifadə edilən su mənbələrinin - su ehtiyatlarının sanitariya-gigiyenik səciyyənləndirilməsi və onların sanitariya mühafizəsi tədbirləri” mövzusunda doktorluq dissertasiyasını müvəffəqiyyətlə müdafiə etmişdir. 1972-ci ildə SSRİ Ali Sovetinin fərmanı ilə Azərbaycan Respublikasının “Əməkdar həkimi” fəxri adına layiq görülmüşdür. Apardığı elmi-tədqiqat işlərində əsasən yaşayış məskənlərinin su təchizatının yaxşılaşdırılmasında, əhalinin keyfiyyətli su ilə təchiz edilməsində, yeni su mənbələrinin aşkar edilib öyrənilməsində, su normativlərinin işlənilib hazırlanmasında, suda təbiiq edilən reagentlərin gigiyenası cəhətdən qiymətləndirilməsində, su mənbələrinin sanitariya mühafizəsi tədbirlərinin işlənilib hazırlanmasında sanballı elmi-praktik nəticələr əldə etmişdir. 1922-ci ildə professor adı almışdır. Gigiyena elmi sahəsində 10 elmlər namizədi, 5 elmlər doktoru hazırlamışdır. Çoxsaylı elmi-metodik tövsiyələrin, monoqrafiyaların, ixtiraların, elmi məqalələrin və kitabların müəllifidir. Gənc

həkimlər, tibb işçiləri bu gün də həmin əsərləri oxuyub bəhrələnilirlər.

Çox sadə idi Kazım müəllim. Bu da yəqin ki, böyüklüyündən irəli gəlirdi. Həkim kimi də mehriban və qayğıkeş idi. Təkcə xəstələrə qarşı yox, elə hamıya qarşı. “Xəstəni sağaldan birinci inam, sonra dava-dərmandır”, - deyiblər. Kazım müəllim söhbətləri, məsləhətləri ilə ümid, inam, şəfa verirdi.

GEÇİKMİŞ TƏBRİK ƏVƏZİ (və ya Solmaz xanıma müraciət) Bu yerdə həkim-alimi yubileyi münasibətilə təbrik etməli idik. Fevralın 28-də 85 yaşı tamam olacaqdı. Materialları da ömür-gün yoldaşı Solmaz xanım redaksiyaya təqdim etmişdi. Sürpriz etmək istəmişdi ad gününə...

Alınmadı, Solmaz bacı!... Alınmadı sürprizimiz. Ömür vəfa etmədi – aciz qaldı qəfil ölümün qarşısında. Yubileyinə ikinci ay qalmış dünyasını dəyişdi Kazım müəllim. Amma elə bilməyən ki, zəhmətiniz hədəf getdi. Səliqə ilə, sevə-sevə yığıb topladığınız, gətirdiyiniz yazılar, köhnə qəzetlərdən məqalələr bu yazının ərsəyə gəlməsində yardımçımız oldu.

Vaxt gələcək, Axundovlar ailəsinin övladları, gələcək nəsilləri bu qəzetin də saralması səhifələrini ələrinə alaraq, qoruyub-saxladıkları bu məqaləni öz övladlarına göstərəcək, qəlbləri qürur hissi ilə dolacaq, Kazım müəllimə Allahdan rəhmət diləyəcəklər. Necə ki, indi biz bu yazını oxuyub minlərlə xəstəyə şəfa verən bu gözəl insanı yad edir, ruhu qarşısında baş əyir, sakitcə deyirik: “Allah rəhmət eləsin!”

Bu yazının qəzetimizdə dərcindən 15 il keçib. Zəmanədən başqa dəyişən Kazım müəllimin arzusunda olduğu doğma Qarabağımızın, böyüyüb başa çatdığı cənnət Şuşamızın yenidən Azərbaycanımıza qovuşmadığıdır. Bu xoş günləri Kazım müəllim çox arzulasa da, görə bilmədi. Övladları, ömür-gün yoldaşı Solmaz xanım, nəvə-nəticələri gördü, - bundan gözəl, bundan xoş nə ola bilər 100 illiyinə?! Ruhu şad olsun!

Bu günlərdə Kazım Axundovun 100 illik yubileyini qeyd edəcək ailəsi, dostları, tanışları. Bəlkə də, 100 illik yubileyinin məhz “Şuşa ili”ndə qeyd edilməsinin özü də taleyin qismətidir. Biz də bu gün yuğlarla xəstəyə şəfa vermmiş zəhmətkeş həkimi yad etdik. Əminik ki, professor Kazım Axundov onu tanıyanların, sevanların qəlbində daim yaşayacaq!

Yeganə Məmmədova

Lənkəran şəhərində yeni Bakcell mağazası açıldı

Bakcell Lənkəran şəhərində yenilənmiş konsept mağazasını istifadəyə verir. Müştərilərin rahatlığını təmin etmək məqsədilə yeni dükən özündə müştəri xidməti, eyni zamanda nömrə və aksesuar satış funksiyasını birləşdirərək, “hər şey bir arada” innovativ konsepti əsasında qurulub. Lənkəran şəh., Həzi Aslanov xiyabanı 26 (Lənkəran Dövlət Universiteti ilə üzübüz) ünvanında yerləşən yeni mağazanın qurulmasında müştəri yönümlü yanaşmadan istifadə edilib.

“Əminəm ki, bu konsept mağazada Lənkərandə yaşayan bütün müştərilərimizə daha üstün keyfiyyətli xidmət göstərəcəyik, çünki bütün yeni açılan mərkəzlərimizdə olduğu kimi, burada da bütün xidmət prosesi “hər şeyin mərkəzində müştəri dayanır” yanaşması üzərində qurulub. Xidmətlərimizi Azərbaycanın bütün regionlarında yaşayan abunəçilərimiz üçün daha əlçatan etmək məqsədilə biz ölkənin müxtəlif şəhər və rayonlarında yeni konsept mağazaların qu-

rulmasını davam etdirəcəyik”, - deyərək Bakcell şirkətinin baş icraçı direktoru Rainer Rathgeber bildiri. Qeyd edək ki, Bakcell şirkəti bu ilin sonundak bir neçə yeni mağazanın açılışını planlaşdırıb. 2021-ci ildə Bakcell şəbəkəsi növbəti dəfə Ookla® tərəfindən “Azərbaycanın ən sürətli mobil şəbəkəsi” adına layiq görüldü. Bu gün Bakcell şəbəkəsi 9 minə yaxın baza stansiya sayəsində Azərbaycan əhalisinin 99,9%-ni, ölkə ərazisinin isə 92,6%-ni əhatə edir.

ƏDV-ni “Kabinetim”də topla!

Azercell-in “Kabinetim” tətbiqində “ƏDV Geri Al” xidmətindən istifadə mümkün oldu.

Abunəçilərinin rahatlığı üçün daha geniş imkanlar yaradan Azercell “Kabinetim” mobil tətbiqi vasitəsilə Azərbaycan telekom bazasında növbəti ilk imza atdı! Belə ki, “Kabinetim” tətbiqinin istifadəçiləri artıq bu platformada “ƏDV Geri Al” xidmətindən də istifadə edə bilərlər. “ƏDV Geri Al” xidməti “Kabinetim” tətbiqinin kənar menyusunda yer alır. Xidmətdən istifadə üçün hansısa xüsusi səhifəyə daxil olmağa ehtiyac yoxdur. İstifadəçilər sadəcə “Əlavələr” menyusundan QR düyməsinə sürətli çıxış əldə edərkən, alış-veriş qəbzələrini skan edib ƏDV-ni geri ala bilərlər. “Kabinetim”in təqdim etdiyi bu yeniliyin əsas özəlliyi ondan ibarətdir ki, “Kabinetim” istifadəçiləri yeni xidmət sayəsində ƏDV balansını dərhal Azercell nömrəsinin balansına köçürməklə, bu mobil tətbiqin təklif etdiyi bütün ödənişli xidmətlərindən yararlanı bilərlər.

Azercell şirkəti “ƏDV Geri Al” xidmətini ABB ilə birgə layihə çərçivəsində reallaşdırır. Tətbiq daxilində bu xidmətlə bağlı məlumatlandırma anı ekranı (push) bildirişləri şəklində həyata keçirilir. “Kabinetim” istifadəçiləri həm də mobil tətbiqin onlayn çat bölməsində “ƏDV Geri Al” xidməti ilə bağlı bütün suallara cavab əldə edə biləcəklər. “ƏDV Geri Al” xidməti Azərbaycan pərakəndə ticarət və ya işə müəssisələrindən əldə edilmiş mallara görə nağdsız qaydada ödənilmiş ƏDV-nin 15 fa-

izinin, nağd qaydada ödənilmiş ƏDV-nin 10 faizinin geri qaytarılması layihəsidir. Xatırladaq ki, bağlantını asanlaşdırmaqla abunəçilərinin həyatını daha da dolğun etməyi hədəfləyən Azercell “Kabinetim” xidməti üzərindən abunəçilərinə 24 saat ərzində nömrəyə onlayn nəzarət etmək imkanını yaradır. Azərbaycan, rus və ingilis dillərini dəstəkləyən “Kabinetim” tətbiqi vasitəsilə balans artırmaq, tarifi və internet paketlərini sifariş edib dəyişdirmək, bir çox xidmətləri aktiv və deaktiv etmək, onlayn çatda müştəri xidmətləri ilə dərhal əlaqə saxlamaq mümkündür. “Kabinetim” üzərindən Bookmate onlayn kitabxanasına, xarici dillər öyrənmək üçün Busuu proqramına, 200-dən çox kanala abunəlik verən NNTV, dünyaya üzrə 50 milyondan çox musiqi və minlərlə podkast bazası olan SberZvuk və digər tətbiqlərə qoşulmaq olar. Həm iOS, həm də Android əməliyyat sistemlərində çalışan çox-funksional “Kabinetim” tətbiqini App Store, PlayStore və ya Huawei AppGallery-dən ödənişsiz olaraq yükləmək mümkündür.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN

Akademik Ziyad Səmədzadə ailəsi ilə birlikdə Azərbaycanın xalq artisti **KAMİL CƏLİLOVUN**

vəfatından kədərləndiyini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan İqtisadçılar İttifaqı və “İqtisadiyyat” qəzetinin kollektivi Azərbaycanın xalq artisti **KAMİL CƏLİLOVUN**

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Professor Rəsul Balayev yazıçı-publisist, Əməkdar incəsənət xadimi **ƏFQAN ƏSGƏROVUN**

vəfatından kədərləndiyini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Təsisçi:

Akademik Ziyad SƏMƏDZADƏ

Baş redaktor:

Aytən SƏMƏDZADƏ

ELMİ-REDAKSİYA ŞURASI:

Ziyad Səmədzadə, Akif Musayev, Vahid Novruzov, Ədalət Muradov, Qüdrət Kərimov, Elşən Hacıadə, Süleyman Qasımov, Mirqasım Vahabov, Bəyalı Ataşov, Məiş Əhmədov, Aydın Hüseynov, Rəsul Balayev, Müşfiq Atakişiyev, Zəhid Məmmədov, Aytən Səmədzadə, Elşad Səmədzadə

Dizayner:
Lamiyə NƏBİYƏVA

Redaksiyanın ünvanı:
Əliyev küçəsi, 7
Redaksiya: +99412 566 09 60
Faks: +99412 514 14 27
Mühasibatlıq:
+99412 566 63 08

Dərc olunan materiallardakı fikirlər Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir. “İQTİSADİYYAT” qəzetinin kompüter mərkəzində yığılmış və səhifələnməmiş, “Azərmedia” MMC mətbəəsində çap edilmişdir. Lisenziya: 022201; İndeks: 0355; Tiraj: 1500